

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec . . . . . 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . . . 2.—
 V spravi prejemaj mesečno . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . . . 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 18 v
 za dvakrat . . . . . " 15 "
 za trikrat . . . . . " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Paročna oznanila, zabavale, osmrtnice itd.:
 enostolna pettivrsta po 2) vin.
Poslano:
 enostolna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenimel nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Konflikt s Srbijo.

PRAVA BESEDA.

Maribor. Glasilo S. L. S. na Štajerskem »Straža« piše: »Nemcem moramo povedati v tem resnem trenutku odkrito besedo. Avstrija in njen cesar ne nastopata proti Srbiji, ker so Slovani, ampak, ker so naši sovražniki. Ne gre se torej za boj proti Slovanom, ampak za boj proti sovražnikom. Naj bo kdor bodi. Slovan ali Nemec, ako je naš sovražnik, potem je naša dolžnost, da sledimo klicu svojega cesarja. In mi Slovenci sedaj ne vprašamo, kakega rodu je naš nasprotnik, ampak mi izpolnjujemo brez ozira na vse okolnosti ono dolžnost, ki nam jo nalaga naša velika domovina Avstrija.«

NA OROŽJE!

Hrvatski listi prinašajo pod gorjim naslovom sledeči oklic:

Hrvati, naš kralj nas kliče!

Hrvati, odzovimo se temu pozivu!

Ne samo redne čete zove pod orožje, ampak tudi črnovojnike. To kaže, da je stvar mnogo in mnogo nevarnejša, nego smo mi sami mislili. In ako je sploh za koga nevarna, je za nas Hrvate, ki dobro vemo, da za nas ni obstanka izven mej naše monarhije. Branimo jo tedaj, umrimo za njo, ker ona je edina, ki je dosedaj jamčila ne samo za naš obstanek, ampak tudi za obstanek naše narodne individualnosti. Ne dajmo se zapeljati od zloglasnih prerokov, ki od nekdanj poizkušajo izpodkopati našo staro zvestobo do kralja in dinastije. Kdor ima odprte oči in pošteno srce, ta vidi, da je sedaj došel čas, da pokažemo, kako smo še vedno tisti, kot smo bili pred stoletji!

Kdor se pomišlja, ko vidi sovražnika pred seboj, ta ni zvest. Kdor posluša drugega kot Njega, ki ima po božjem in ljudskem pravu pravico, da mu stisne v roke bojno orožje, ta ni vreden, da nosi to orožje. Hrvati so se vedno borili za svojega zakonitega in od Boga maziljenega kralja. Ta kralj nas sedaj kliče pod orožje. Njegov glas moramo slušati, pod Njegovo zastavo se združiti, ker kjer je On, tam je tudi Hrvatstva. A Hrvatska je naša domovina, in za njo smo dolžni umreti, ker vemo, da v tistem trenutku ne bo več Hrvatske, ko ne bo monarhije. In četudi od vseh strani obkroži sovražnik našega kralja, mi Ga hočemo radevolje braniti do zadnje kaplje krvi, mi radi damo svoje življenje za Njega in domovino!

ZA KMETSKO LJUDSTVO.

Zadružna zveza je kot osrednja zveza kmetijskih zadrug v svoji seji z dne 27. t. m. razmotrivala položaj, ki je nastal za kmetško gospodarstvo vsled najnovejših dogodkov. Na kmetih bo silno primanjkovalo delavnih moči. Košnja in setev sta sicer končani, toda pride še mlatev, košnja otave in jesenska setev. Nastane vprašanje, kako kmetškemu ljudstvu v tej zadregi pomagati.

Prva stvar je, da sosed pomaga sosedu, vas vsar, tako da gre delo hitreje izpod rok. Ker bo pa še vedno kljub taki medsebojni pomoči primanjkovalo delavnih moči, naj se ljudje poslužujejo pri svojem delu kolikor mogoče strojev v onih krajih, kjer že imajo strojne zadruge.

Tam, kjer ni strojnih zadrug, pa naj se ljudje nemudoma posvetujejo, ali je v njihovem kraju nujna potreba, da se tudi pri njih uvede strojno delo pri mlatvi. Svoje tozadevne želje naj takoj sporoče Gospodarski zvezi v Ljubljani.

Zadružna zveza se je obrnila do deželne odbora kranjskega, naj bi pomagal kmetijstvu v tem kritičnem času s tem, da nakupi za one kraje, v katerih bi se pokazala potreba za strojno delo, motorje, mlatilnice in kosilne stroje. Enake korake je storila Zadružna zveza tudi pri deželnem odboru štajerskem in koroškem.

BREZ STRAHU!

Čeprav bi se lokaliziranje vojske med Avstro-Ogrsko in Srbijo ne uresničilo in bi Rusija posredovala za Srbijo, ni nobene vzroka za strah, ker:

1. v Rusiji vlada sedaj štrajk, kakršnega ni doživela še nobena država — oficialni podatki niso resnični —;
2. v Rusiji živeči Poljaki komaj čakajo ugodne prilike, da udeležijo svoje ideale;
3. nikjer ni tako zelo vkoreninjen anarhizem in nihilizem kot na Ruskem;
4. tista država — to je Švedska —, ki ima plačati Ruski še star dolg za pred 200 leti odvzeto Finsko, kjer podaniki žive pod najhujšim hlapčevstvom, ne bo ostala mirna.
5. Za Rusijo tako usodni vojni dogodki leta 1904. pri tistem narodu, ki jih je zadel, še niso pozabljeni, ker uspehi niso bili v nikakem razmerju z velikimi zmagami. Ta država namerava sedaj priti do tistih uspehov, ki so ji bili takrat vsled drugih vzrokov odrečeni.
6. Pomorska velesila (Angleška), ki že dalj časa zavzema v Mali Aziji trdno stališče, ne bo opustila nobene prilike, da

se še bolj utrdi in da vzdrži zaprtje Dardanel.

OBJAVA POSOJILNICAM.

Zadružna zveza v Ljubljani je sklenila včlanjenim posojilnicam priporočati, naj zelo pazijo na osebe, ki bi širile med ljudstvom neresnične vesti o varnosti naložb v denarnih zavodih. Vsakega, ki bi ljudstvo begal, slepil in hujskal, naj naznanijo pristojni oblasti, skrbe pa naj obenem, da imajo za vsak posamezen slučaj na razpolago zadostne priče.

Obenem se posojilnicam naznanja, da je Zadružna zveza sklenila naprositi deželne odbore na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in v Istri, kakor tudi politične deželne oblasti v teh kronovinah, da naj skušajo s primernim poukom pomiriti ljudstvo in ga poučiti o varnosti naloženega denarja v posojilnicah.

NAVDUŠENJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA.

Iz Tržiča. Kakor blisk se je v nedeljo zjutraj raznesla novica o vojski med Avstrijo in Srbijo. Povsod je opaziti silno ogorčenje proti srbskim morilcem. V nedeljo zjutraj ob pol 5. je gosp. župnik bral sv. mašo za odhajajoče in imel kratek bodrilen nagovor. Veliko mož in mladeničev je pristopilo k sv. zakramentom, mnogim so se podarile čudodelne svetinje Matere božje. Z željo, da se vrnejo zmagnosno iz boja, smo se poslovili od naših hrabrih bojevnikov.

Enaka poročila nam prihajajo iz cele dežele. Tudi v Ljubljani so bile včeraj cerkve polne slovenskih mož in mladeničev, ki so pristopali k mizi Gospodovi. Ne le mladeniči, tudi postavna dekleta se oglašajo na deželi s prošnjo, naj se jim dajo navodila, kako maščevati smrt prestolonaslednika Frana Ferdinanda in kaj storiti za čast Avstrije v sedanjem resnem času.

Slovenske krščansko-socialne gospe v Ljubljani organizirajo strežniško službo za slučaj resnih konfliktov. Z vseh strani dežele dobivamo naznanila, da naše ženstvo tudi hoče po svoje pomagati in se žrtvovati za skupno domovino.

AVSTRIJSKA VLADA IN ODGOVOR SRBIJE NA AVSTRIJSKO NOTO.

C. kr. korespondenčni biro poroča z dne 27. julija o odgovoru srbske vlade na avstrijsko noto, izročeno srbski vladi pretekli teden, sledeče:

C. kr. poslanik pl. Giesl je predložil

po svojem prihodu na Dunaj odgovor srbske vlade na naše zahteve, stavljene dne 26. julija, ministrstvu za zunanje zadeve. Ta odgovor ima namen vzbuditi napačno mnenje ali videz, kakor bi bila srbska vlada pripravljena od nas stavljenih zahtev v veliki meri izpolniti. V resnici pa preveva odgovor srbske vlade duh neodkritosrčnosti, ki jasno govori, da Srbiji ni resno na tem, da bi odnehala od kaznivega popuščanja, ki ga je dosedaj kazala nasproti rovarstvu in kovarstvu proti monarhiji.

Srbski odgovor obsega tako glede splošnih kakor tudi posameznih od nas stavljenih zahtev tako dalekosežne pridržke in omejitve, da postanejo tudi resnične koncesije brezpomembne. Zlasti zahteva po privolitvi v to, da se pripuste k preiskavi na srbskih tleh glede zarote dne 28. junija avstrijski uradniki, ki bi srbske udeležence pri zaroti poiskali, se je z nično pretvezo popolnoma odbila. Ravnotako je pritrditev, ki se tiče preganjanja srbskega časopisja, ki ruje proti monarhiji, taka, kakor da bi bila odklonljiva. Našo zahtevo, naj srbska vlada ukrene potrebne naredbe, da ne bodo srbska društva, naperjena proti naši državi, svoje delovanje pod kakim drugim namenom in v drugi obliki nadaljevala, je pa vlada popolnoma prezrla.

Ker pomenijo zahteve avstrijske vlade, stavljene v noti dne 26. julija, z ozirom na dosedanje obnašanje Srbov najnujnejšo in najmanjšo mero tega, kar je potrebno za ustvaritev trajnega miru na jugovzhodu monarhije, se je moral srbski odgovor smatrati kot nepovoljen. Srbska vlada je sama prepričana, da je odgovor za nas nesprijemljiv. O tem priča okoliščina, da predlaga vlada sama koncem odgovora, naj se sporna zadeva predloži mirovnemu sodišču. V pravi luči pa vidimo ta predlog, če pomislimo, da je srbska vlada že tri ure pred izročitvijo svojega odgovora, ki se je izročil par minut pred končanim rokom ukazala srbsko armado mobilizirati.

NAZAJ NE GREMO!

Dunaj. Uradno se izjavlja: Konflikt s Srbijo se je tako razvil, da ni več misliti na to, da se mirno poravnava, pa naj posreduje kdorkoli! Dozdaj še ni bilo demarš. A če bi se tudi posredovalo, bi to dogodkov, ki so se že tako razvili, nič več ne izpremenilo. Srbija bi bila morala sprejeti noto v polnem obsegu, pa bi ji ne bilo treba nositi tistih posledic, ki so zdaj nastale za njo.

LISTEK.

Ruska nevarnost

(Konec.)

Četrti vzrok se mi zdi neobhodna potreba Rusije, da pride do odprtega morja. Od Petra Velikega sem je to osnovna misel cele ruske zunanje politike. Peter Veliki je na dveh krajih prišel do morja, toda nobeno ni dosegalo svojega namena; Črno kakor tudi Baltičsko morje je zaprto. O Katarini II. je pel znani pesnik Deržavin v svoji bombastični frazeologiji, da ji »sedem morij prepelava slavo«. Toda odprtega, širokega morja Rusija le ni še dobila. Z neizrečeno vztrajnostjo je korakal ruski narod čez Azijo k Tihemu oceanu. Toda Vladivostok zmrzuje, ker leži preveč proti severju, od Port Arturja so pa Japonci pahnili Rusijo nazaj. Poizkusila je čez Perzijo k perzijskemu zalivu, a tu so jo prehiteli Angleži. Pravzaprav je v tem nekaj tragičnega. Toliko časa se že bori Rusija za svoje morje, priborila si je v resnici že toliko morij, toda nobeno ni za rabo. Eno je zaprto, drugo zmrzuje. Do morja mora priti Rusija na vsak

način, ker do Tihlega oceana in do perzijskega zaliva ne bo mogla nikdar več, mora stremiti ali čez Turčijo do Sredozemskega morja, ali pa čez Nemčijo in Švedsko do Atlantskega morja.

Peti in morda še najboljši pereči razlog, radi katerega bi se zamoglo v doglednem času priti do boja med Avstrijo in Rusijo, je pa rusinsko ali ukrajinsko vprašanje.

Na Ruskem prebiva nad 30 milijonov Malorusov, Rusinov in Ukrajincev, ki govore čisto isti jezik, kakor Rusini v Avstriji in na Severnem Ogrskem. Narodnostnega gibanja med ruskimi Ukrajinci sicer ni, duševno življenje, ki se med njimi pojavlja, ni še prekoračilo mej narodopisnih preiskavanj, v kolikor se pa Ukrajinci udeležujejo boja zoper ruski vladni sistem, ne stoji pod zastavo svoje lastne ukrajinske narodnosti, ampak pod zastavo »osvobodilnega gibanja« zoper ruski državni absolutizem. Opozicijsko gibanje na južnem Ruskem ima za sedaj za rusko vlado nevarnost kot socialno in politično, ne pa kot narodnostno gibanje. »Ukrajinci« sicer strogo loči od »Moskalov« zavajajo, da ima mnogo svojega, posebnega, različnega od Velikorusa, toda po njegovim pojmovanju sta oba »ruska« človeka, razlika je v

značaju, življenju, pojmovanju, tudi v govorjenju, toda njegova ideologija se še ni razvila tako daleč, da bi se smatral za posebno politično narodnost. Avstrijski državniki se silno motijo, ako mislijo, da bi v slučaju, da se pokažejo avstrijske vojske na Ukrajini, ukrajinsko prebivalstvo vstalo, ter pozdravilo naše vojake, kot narodne osvoboditelje izpod jarma ruskega naroda.

Na Ruskem torej se ni ukrajinskega narodnostnega gibanja v tolikem slogu, da bi bilo mogoče govoriti o njem. Brez dvoma se je pa ukrajinska narodnost že razvila v Galiciji in se razvija še dalje v hitrem teku. Rusini so prišli v naši državi že do znatne politične moči in ta moč bo prihajala do veljave vedno bolj. Jako hitro se razvija tudi ukrajinska narodna kultura. Sedaj imajo že precej razvito slovnico, močno, časopisje, imajo že tudi podlago in lepe začetke znanstvenega delovanja. Ševčenkovo društvo se je razvilo v malo akademijo, ter nadkriljuje visoko našo okostenelo Matico. V doglednem času dobe tudi svoje vseučilišče in s tem nastopijo pred celim svetom kot lastna narodnost z lastno razvijajočo se kulturo.

V tem tiči glavni vzrok napetosti med Rusijo in Av-

strijo in to bo dalo tudi neposredni povod k bodoči vojni.

Rusija nerada gleda politično moč in naraščajočo kulturo Poljakov v naši državi. To je zelo razumljivo, ker politična in kulturna moč avstrijskih Poljakov ima svoj vpliv tudi na Poljake v Rusiji. Toda poljsko gibanje v Avstriji še ni tako silno nevarno Rusiji, kot ukrajinsko. Rusija zamore dati svojim Poljakom najboljše politične in narodne svobode, ter bo še vseeno obstojala kot velika in mogočna država. Rusija lahko celo popolnoma izgubi svoje poljske dežele in se njeno stališče vkljub temu ne bo majalo. Zatiiranje ali porušenje Poljakov ni življenski pogoj ruske države. Mogoče bi bilo torej najti sporazum med Rusi in Poljaki, med rusko in poljsko državno idejo.

Popolnoma nemogoče je pa tak sporazum med Rusijo in Ukrajino.

Ukrajinsko gibanje, ki se tako silno razvija v Avstriji in snovanje samostojnega ukrajinskega naroda, zgraža Rusijo v njenih temeljih. Ako se to gibanje razvije do višine, ako dobe Rusini v Galiciji celo svoje vseučilišče, bo seglo brez dvoma tudi čez mejo na rusko stran, kakor hitro bi se nad 30 mi-

Dunaj. »Reichspost« poroča od mero-dajne strani: Odgovor, ki ga je podala srbska vlada v soboto, je tako hinavski in od-kriva tako zelo sovraženost Srbije, da je nemogoče živeti s to državo v miru. Čeprav je včeraj še prevladovalo mnenje, da bo Srbija sprejela avstrijske zahteve pod pogojem, da se zaveže Avstro-Ogrski plačati vse nastale mobilizacijske stroške, je danes tozadevna rešitev krize nemogoča. Čeprav se Srbija danes popolnoma pod-vrže avstro-ogrskim zahtevam, to ne more vojske več zabraniti, ker smo se prepričali iz odgovora srbske vlade, kako malenkostna je volja Srbije, ostati mirna so-seda Avstro-Ogrske in izpolniti sprejete zahteve. Vojska s Srbijo je tedaj neiz-ogibna. Mi želimo s celim svetom živeti v miru. Dokazali smo tudi, da radi tudi s Srbijo živimo v miru. Prepričali smo se pa, da ni nobenega drugega sredstva, da se zopet vpostavi mir s Srbijo, kakor vojska.

POJASNILO O NAŠI NOTI.

Dunaj, 28. julija. (Kor. urad.) Vlada danes objavi vsebino dossierja, ki je bil priložen naši noti Srbiji. Kakor znano, ob-sega dossier dokaze o krivdi srbskih ofi-cialnih osebnosti ob umoru rajnega voj-vode prestolonaslednika Franca Ferdi-nanda in njegove blage žene vojvodinje Hohenberg.

CESAR PRI DELU.

Ischl, 28. julija. Cesar je včeraj cel dan naporno delal v svojem delavnem ka-binetu.

VITEŠKI NAŠ CESAR SE PRESELI V BUDIMPEŠTO, DA BO BLIŽJE BOJIŠČU.

Bad Ischl. Naš presvitli viteški vladar cesar Franc Jožef I. je izrazil željo, da bi se preselil v Budimpešto, da bo bližje bojišču.

Bad Ischl. Poslanika Giesla je včeraj od 4. do 6. ure zaslila naš cesar Franc Jožef I. Poslanik je cesarju poročal o do-godkih zadnjih dni v Belgradu. Po avdi-enci je poročil poslanik cesarju o dogod-kih zadnjih dni v Belgradu. Telesno in du-ševno je bil presvitli vladar krepak in čil in je z vidnim zanimanjem poslušal poro-čilo. Cesar je z vidnim veseljem govoril o navdušenju za vojsko med vsemi narodi in o patriotičnih čustvih, ki so se tako zadnje dni povsod pojavila. Baron Giesl se je po avdenci vrnil takoj na Dunaj, kjer bo na razpolago zunanjemu ministru.

Bad Ischl. Danes je zaslila cesar nadvojvodo prestolonaslednika Karl Franc Jožefa.

NEODJENLJIVOST SRBOV.

Dunaj. Vse vesti o odjenljivosti Srbov nasproti Avstriji so nepotrjene.

SRBI RAZSTRELILI MOST MED BELGRADOM IN ZEMUNOM.

Zemun. (C. kr. korespondenčni urad.) Srbi so razstrelili železniški most ki med Zemunom in Belgradom vodi na avstrijska tla.

PRVI SPOPADI

med avstrijskimi in srbskimi vojaki so bili, kakor poroča »Neue Freie Presse«, včeraj. »Neue Freie Presse« objavlja o tem sledeča poročila:

PRVI BOJ. — SRBI PRIČELI STRELJATI.

Dunaj, 27. julija. Ravnozar je došlo poročilo, da so se boji med avstrijskimi in srbskimi vojaki že pričeli. Na meji med Banatom in Srbijo je bila že včeraj praska. Nastopilo je torej zdaj po prekinjenih diplomatskih zvezah dejansko vojno stanje, ki se je pojavilo s prvimi praskami.

PRASKA PRI TEMES KUBINU.

(Uradno.)

Pri Temes Kubinu so srbski vojaki s parnikov na Donavi streljali na naše vo-jake, ki so seveda nazaj streljali. Na obeh straneh je nekaj ranjenec.

Zemun, 27. julija. Nasproti Temes Kubinu stoji zdaj štirje srbski pehotni polki s tremi baterijami in dva kavalerijska eskadrona, ki imajo svoje opirališče v Semendriji. Srbom poveljuje štefan Štefanović.

× × ×

Temes Kubin leži ob Donavi v Ba-natu nasproti Semendriji, kjer se izliva Morava v Donavo. Temes Kubin je mal kraj, kjer se strne več cesta. Vojaškega pomena praska ni imela nobenega.

PRIZORI PRI ODHODU NAŠEGA PO-SLANIKA IZ BELGRADA.

Ko je množica, zbrana pred avstrijskim poslaništvom, izvedela, da Srbija ni ugodila avstrijskim zahtevam, polastila se jo je silna vznemirjenost. Okoli 6. ure se je odpeljal Giesl s svojo rodbino v zaprtih vozovih zastraženih od žandarjev na kolo-dvor. Po odhodu našega poslanika je mno-žica odšla pred rusko poslaništvo, ki je zopet demonstrirala proti Avstriji. Del množice, nahujskan od agitatorjev, vpil je »na kolodvor«, da dobi še našega poslani-ka v svoje roke. Pred kolodvorom so orožniki zaustavili ponorelo množico, ki je sramotila z različnimi klici Avstrijo in na-šega poslanika. Nato se je množica vrnila pred rusko poslaništvo, kjer je vseučilišni profesor Marković napadal v svojem go-voru Avstrijo.

POROČILA IZ SRBIJE.

DIPLOMATI ZAPUSTILI BELGRAD.

Berolin. Iz Belgrada se poroča: Di-plomatičen zbor, med njimi tudi nemški poslanik baron Griesinger, je zapu-stil Belgrad in je odpotoval za srbsko vlado v Niš.

AVSTRIJCI IN OGRJI ZAPUŠČAJO BELGRAD.

MOBILIZACIJA V SRBIJI IN ČRNI-GORI.

Dunaj. »Militärische Rundschau« je včeraj poročala: Mobilizacija srbske armade hitro napreduje in se gladko razvija. Srbska armada bo čez nekaj dni zbrana v notranjih delih države. Ob Donavi stoji le slabi opazovalni oddelki, nekaj kilometrov za njimi stoji za podporo pripravljeni močni oddelki. V srbskem delu nekdanjega Sandžaka se je opazilo močno gibanje srbskih voja-ških oddelkov. V Novem Bazarju usta-novljena divizija je potisnila močne oddelke proti Priboju.

Tudi v Črnogori se izvaja mobili-zacija. Mobilizacija napredujejo sli od kraja do kraja. Črnogorci se zbirajo ob zahodni meji. Razdeljeni so v več sku-pin. Dognalo se je, da se močni črno-gorski oddelki koncentrirajo okoli Nik-šića. Pri Plevlju stoji oddelek z artilje-rijo. V Kotlu pri Grahovu in pri Njogo-šu, zahodno od glavnega mesta Cetinja, se baje dve brigadi zbirati. V črnogor-skih utrdbah na Lovčnu (leži nad Ko-torom) se opaža živahno delovanje. Iz municijskih zalog prevažajo z mulami municijo na zahodno mejo. Kralj Niko-laj in vlada se preselila v Podgorico. Črnogorci pri Plevlju so v ozkem stiku s srbskim oddelkom pri Priboju.

Pariz, 28. julija. Iz Belgrada poroča korespondenca »Agence Havas« z dne 26. julija sledeče: Vse upravne centralne oblasti so prišle v roke belgrajskega voja-

škega poveljnika. Narodna banka in mi-nistrske pisarne se prenese na jug. Kljub zakasnitvi dekreta za mobilizacijo je kazal Belgrad isto lice kakor 1. 1912. meseca septembra. Navdušenje armade je veli-kansko. Častniki in vojaki so pijani ve-selja. Meščani belgrajski, ki se pripravljajo na zasedenje mesta od strani avstrijske armade, pa gledajo s skrbjo v bodočnost. Veliko družin je že odpotovalo.

SRBIJA MOBILIZIRALA VSE OD 18. DO 60. LETA. — SRBSKI KMET SKRAJNO NEZADOVOLJEN.

Zemun. V Srbiji so pozvani pod orožje vsi moški od 18. do 60. leta. Izvedli so to-rej popolno mobilizacijo. Glavni stan je v Nišu. 26. t. m. se je kralj Peter pripeljal v Belgrad in se je podal v konak. Čez pol-druugo uro se je Peter z avtomobilom od-peljal v glavni stan. Srbi trde, da mobili-zacija hitro napreduje, a kmetje so zelo ne-zadovoljni, ker niso mogli požeti žita. V Belgradu so se po prvi bojni pijanosti hitro iztreznili. Olasti se nasproti našim dr-žavljanom zelo uljudne. Časopisi pišejo, da mir še ni končno izgubljen. V Belgradu so publicirali trimesečni moratorij.

Budimpešta. Pester Lloyd poroča, da se srbski vladi ni posrečilo vzbuditi med prebivalstvom vojnega razpoloženja. Ves Belgrad želi, da bi Srbija sprejela kar Avstro-Ogrska zahteva. Kraljević je osebno Belgrajčane navduševal.

VELIKO SRBOV V POPOLNI VOJNI OPRAVI DEZERTIRALO. — V SRBSKI ARMADI VELIKANSKA NEZADOVOLJ-NOST.

Zagreb. Pravi položaj zadnje dni v Sr-biji označuje dejstvo, da srbski vojaki tako dezertirajo, kakor še niso nikdar prej. Srbski narod namreč še ni pozabil, kdo da je rešil Srbijo popolnega poraza pri Slivnici. Dezertirje dezertirajo večinoma v popolni uniformi. Pripovedujejo, da so srbski vo-jaki strašno nezadovoljni in da trpe vojaki bedo. Zadnje dni odrejena premikanja vo-jakov, o katerih razlogov vojakov niso ob-vestili, so povzročila živahno vznemirje-nje. Čete so izredno slabo preskrbljene.

ŠE EN SRBSKI GENERAL V AVSTRIJI.

Marijine Vari. Ko se je 26. t. m. pri-peljal srbski general Marinović iz Karlo-vih Varov tusem, ga je prijelja policija in ga odvedla na okrajno glavarstvo, in je te-lefonično vprašala pri namestništvu, če ostane general v zaporu, nakar so mu na-znanili, da sme naprej na Dunaj potovati vati.

PROTI VELESRBSKI PROPAGANDI.

Zader. Najvažnejše urade so zasedli vojaki. 26. t. m. ponoči so v Zadru na krovu parnika Lokrum retirali dobrovniškega župana, drž. poslanca Čingrijo, na-dalje deželnega poslanca Poglijsija in ne-kega srbskega popa, ki sta oba Dubrovni-čana. Aretirance so odvedli v zapore de-želnega sodišča.

VOJVODA PUTNIK ODPOTOVAL V SRBIJO.

Dunaj. Vojvoda Putnik je odpotoval včeraj ob pol dvanajstih po noči s poseb-nim vlakom čez Verciorovo in Bukarešt v Niš. Do meje ga je spremljal avstro-ogr-ski podpolkovnik generalnega štaba.

VAŽNE IZJAVE BIVŠEGA SRBSKEGA MINISTRA.

Vladan Gjorgjević, za časa kralja Mi-lana ministrski predsednik Srbije, ki so ga smatrali vedno za prijatelja Avstrije, je pisal po balkanskih vojskah v svoji knjigi med drugim sledeče:

Srbsko vprašanje se mora s silo re-šiti: obe srbski državi morate obračati vso svojo pozornost na razvoj svoje vojske in narodne prosvete. Vzdržati morate narodno energijo v srbskem narodu in prvo priložnost uporabiti, da se reši srbsko vprašanje nasproti Avstro-Ogrski... Pa kaj hoče Srbija? Pisatelj pravi:

Področje, počeniš od Ljubljane in Tr-sta, pa daleč doli v Macedoniji, mora biti temelj narodnega edinstva, Bosna in Her-cegovina (!) je za Srbijo to, kar je Moskva za Rusijo ali Branibor za Nemčijo.

To se razume, da za Gjorgjevićevo pisanje ni odgovorna srbska vlada. Ako tako piše trezen in izkušen politik, ki še pri vsem tem uživa glas prijatelja Avstro-Ogrske, kakšne misli roje šele po glavah širokih slojev, ki se jim zdi Srbija najbo-gatejša od vseh drugih dežel, posebno med vojnimi krogi, ki so pijani vsled zmag v obeh balkanskih vojskah in se jim nobena stvar ne zdi nemogoča.

SRBSKA SKUPŠČINA. — SRBSKA PROKLAMACIJA.

Dunaj. (C. kr. korespondenčni urad.) Iz Niša se poroča, da se danes sestane srbska skupščina. — V posebni prokla-maciji se poziva ljudstvo, da ostane v hišah.

ODHOD AVSTRO-OGRSKIH DRŽAV-LJANOV IZ SRBIJE.

Dunaj. »Reichspost« poroča iz Ze-muna: Parniki »Ara«, »Zriny«, »Miklos« in »Bessarab« pri eljali so 3500 avstro-ogrskih državljanov iz Belgrada v Zemun,

odkoder bodo z železnico in parniki od-peljani. Okoli 900 Avstrijcev in Ogrov se še nahaja v Belgradu, kateri pridejo danes v Zemun. Begunci pripovedujejo o vihar-nih prizorih. Napadeni so bili od besne množice, ki jih je tolkla z dežniki in pali-cami ter jih obmetavala s kamenjem in psovali. Fanatizirana srbska množica je divje psovala Avstrijo, zahtevala vojsko in se obnašala kakor zblaznela. Tisti av-strijski podaniki, kateri so prišli iz notra-njosti Srbije v Belgrad, niso dobili nobe-nega stanovanja, ampak so morali brez jedi in pijače prenočiti na cesti. Žene in otroci so prišli v Zemun v usmiljenja vred-nem položaju. Begunci so morali večkrat prositi nemškega poslanika Griesingerja, da jim preskrbi ladje za prevoz, ker so jim delali Srbi različne težave. Z največjo težavo se je posrečilo šele po intervenciji nemškega poslanika, da je smel parnik »Bessarab«, ki je pripeljal petrolej, vzeti na svoj krov begunce. Temu parniku sle-dili so pozneje še drugi, ki so last ogrske donavske parobrodne družbe.

ODHOD DIPLOMATIČNEGA ZBORA IZ BELGRADA V NIŠ.

Berlin. Iz Belgrada poročajo: Diplo-matični zbor, tudi nemški poslanik baron Griesinger, je zapustil Belgrad in se podal k srbski vladi v Niš. V varstvo nemškega poslanstva je ostal v Belgradu en posla-niški tajnik.

ČRNA GORA MOBILIZIRA.

Cetinje (C. kr. korespondenčni urad). Kralj Nikita je odredil splošno mobiliza-cijo.

MANIFESTACIJE V SARAJEVEM.

Dunaj. (C. kr. korespondenčni urad.) V Sarajevem so bile veličastne manife-stacije. Ljudstvo je v spreduvo šlo pred konak. Na kraju, kjer se je izvršil aten-tat, je ljudstvo molilo.

GOSPODARSKE MOBILIZACIJSKE OD-REDBE.

Dunaj. (C. kr. koresp. urad.) Mini-strski odbor za narodnogospodarske mobilizacijske odredbe, v katerem so za-stopana vsa udeležena ministrstva in ki je proglašena za permanenten, je odre-dil, da se v tistih ozemljih, kjer je pro-glašena mobilizacija, sestanejo tudi de-želni odbori za mobilizacijske odredbe ter ostanejo v permanenti.

ODREDBE GLEDE ŽELEZNIČARJEV.

Dunaj. (C. kr. koresp. urad.) Želez-niško ministrstvo je izdalo odredbo, s katero se plače železniških uslužben-cov, ki so mobilizirani, uravnajo ugodnejših normah za prave državne uslužbence.

ŽELEZNICE NA OGRSKEM.

Budimpešta, 28. julija. Ogrske držav-ne železnice bodo imele od 29. julija na-prej nov vozni red. Za občinstvo bosta vozila na velikih progah komaj eden ali dva vlaka. Drugi vlaki so oblasti na raz-polago.

ODDAJA BRZOJAVK.

Dunaj. Na tukajšnjem glavnem brzo-javnem uradu se sprejemajo brzojavke sa-mo od tistih zasebnih strank, ki so se le-gitimiralne. Z ozirom na velikanski naval je nemogoče izdajati potrdilne listke.

ZAGOTOVITEV PREHRANITVE DU-NAJA.

Dunajski župan dr. Weisskirchner se je včeraj oglašil pri ministrskem predsedniku grofu Stürgku in pri pol-jjedelskem ministru Zenkerju radi od-redb, da se zagotovi prehranitev Du-naja. Popoldne se je vršila v notranjem ministrstvu konferenca, katere se je udeležil tudi dunajski župan.

AVSTRIJSKE BORZE ZAPRTE.

Tržaska borza je 27., 28. in 29. julija zaprta. Borza v Pragi ostane zaprta do 29. julija. Ravnotako je sklenila borza v Budimpešti, da prekine do 29. julija vsako delovanje.

ODREDBE ZA PREHRANITEV PRAGE.

Praga. Mestni svet pripravlja celo vr-sto odredb glede prehranitve Prage. Med njimi se nahaja, ki določa najvišje cene za živila, da tako prepreči izkoriščevanje ljudstva v slučaju vojske.

ŽENSKESKE TRAMVAJSKE SPREVDONICE V PRAGI.

Praga. Po ameriškem vzorcu je ravnateljstvo cestnih železnic pričelo vež-bati ženske sprevodnice, da tako nadome-sti okoli 300 sprevodnikov, ako bi morali eventualno odriniti pod vojne zastave.

USTAVLJENI LISTI V PRAGI.

Praga. Na podlagi poostrenih tis-dva socialnodemokratska in dva svobo-domiselna lista.

ZVIŠANJE OBRETNOSTI MERE AV-STRO-OGRSKE BANKE.

Dunaj. Avstro-ogrška banka je v svoji današnji seji sklenila, da poveča bančno obrestno mero od 4 na 5 odstot-kov.

lijonov broječi »Malorusi« postavili na stališče posebne »ukrajinske narodno-sti, razpade ruski narod na dva dela. Velikorusi bi komaj še tvorili večino prebivalstva ruske države. Za ukrajinskim gibanjem bi prišlo brez dvoma tudi še »belorusko vprašanje«. Ako razpade ruski narod na tri samostojne politične nara-de: velikoruski, maloruski in beloruski, preneha Rusi-ja biti narodno enotna drža-va, ruski jezik ne bo več sve-tovni jezik, slednjič bi raz-padla tudi ruska država in iz sedanje velike Rusije bi ostala samo še »Moskovska velika kneževina«, kakor je izšla iz tartarskega vladan-ja.

Ruski državniki se brez dvoma zavedajo, kakšne pos-ledice bi zamogla imeti za Rusijo razvoj ukrajinskega gibanja v južni Rusiji in bo do storili vse mogoče, ter se posluževali tudi najskrajnejših sredstev, da ga pre-prečijo.

Z Nemčijo nima Rusija nobenih posebnih nasprot-tev, kakor ono, v kolikor ovira Nem-čija Rusijo v stremljenju k odprtemu morju. Toda ta potreba za Rusijo ni ta-

ko nagla, da ne bi mogla ž njo čakati še desetletje. Z Avstrijo ima pa Rusija poleg stremljenja do morja še veliko nasprotje ra-di ukrajinskega gibanja, ki je za Rusijo naglo in silno ne-varno. Radi tega se Rusija ne bo spustila rada v vojno z Nemčijo, pač pa bo skušala z vsemi silami, če treba tudi z oboroženo močjo zatrete ukrajinsko gibanje v Av-striji. Rusija se ni zganila za Ru-sine na Ogrskem in v Galiciji, dokler so bili zatirani socialno in politično, ter niso razvijali nobenega samostojnega življenja. Saj je Rusija sama pomogla, da so prišli ogrski Rusini pod mažar-sko oblast, ter so sedaj zatirani, kot noben drug narod na Ogrskem. Ako bi Madžari in Poljaki popolnoma zatrli Rusine, bi se ruska država zanje najma-nje ne zganila.

Drugače je pa, ko so Rusini v Galiciji prišli do samostojnosti, ter so se pričeli razvijati kot lasten narod. Rusija je postala nervozna, ter je pričela delo-vati z mrzlično naglico in z ogromnimi sredstvi. Zanjno ne preostaja drugega, kot: ali pridobiti avstrijske Rusine za kupno »rusko narodnost« ali pa če tre-ba tudi s silo zatrete ukrajinsko giba-nje. Vidimo, da poskuša s celo energijo eno in drugo.

OMEJITEV SPORA SE NI IZKLUČENA.

Dunaj. Korespondenca Wilhelm poroča, da je v današnji seji borzne zbornice borzni komisar, ministrski svetnik dr. Zwierzina izjavil, da glasom informacij, katere je dobil, sedaj še ni nobenega razloga za to, da se spor s Srbijo, ne bi omejil. Omejitev se splošno želi.

ANGLEŠKO ČASOPISJE ZA AVSTRO-OGRSKO.

London. »Daily Telegraph« piše: Brez dvoma je napetost med Avstro-Ogrsko in Srbijo zelo akutna, a to še ne pomenja, da je polom tu. Evropa je preveč interesirana, da bi vsega ne storila, da spor prepreči. »Daily Chronicle« izjavja: Avstro-Ogrska nota je tragična, a ne tako, da bi zahtevala samobrambe. Srbski agitatorji in četaši so sporazumno z vladajočimi krogi v tej kampanji približno tako protti Avstro-Ogrski postopali, kakor vsi balkanski narodi proti Turkom do leta 1912. v Makedoniji. Turčija je bila znana kot bolni mož, a od veselice, kakršna je Avstro-Ogrska, se je moral pričakovati odpor. Takega postopanja monarhija ni mogla prenesti, ne da bi bila ogrožena njena dostojnost in obstoj. Stvar Srbije je slaba in Rusija njene stvari more še manj zastopati kakor druge velesile trojnega »porazuma. Rusija najbolje stori, da Srbiji svetuje, da odneha. Velesile ne smejo več ponoviti napak iz leta 1909., ki so v Srbiji vzbujale up, da more več doseči, kakor to, na kar more računati. — »Daily News« pišejo: Avstro-Ogrska ne zahteva ničesar, kar ni upravičljivo. Njeno ogorčenje je naravno, ni krivično. Srbija stori najboljšo, da se podvrže. Pogaja se lahko pozneje. Splošno angleško časopisje poudarja, da bi Angleška v sličnem slučaju ravno tako ravnala kot Avstrija.

ANGLEŠKA POSREDUJE.

Dunaj. (C. kr. korespondenčni urad). Angleška zopet posreduje, da bi se vojska lokalizirala in zopet upostavil mir. Berchtold je pripravil sprejeti angleškega poslanika pod izrecnim pogojem, da se na vojne priprave Avstrije ne upliva. Angleška posreduje: 1. za lokaliziranje spora in 2. sploh za zopetni mir. Upa se na mirni razvoj krize, posebno ker se iz Peterburga poroča, da vlada na carskem dvoru razpoloženje za mir.

RUSIJA SE PRITOŽUJE RADI HLADNOSTI ANGLEŠKE.

Berolin. »Berliner Tageblatt« poroča iz Rima: Službeno je znano, da je angleška vlada izjavila ruskemu poslaniku v Londonu, da ona na razmerju med Srbijo in Avstro-Ogrsko ni zainteresirana. Ruski poslanik je to takoj nanznanil svoji vladi s pripombo, da mu je posebno hladnost angleških oblasti pala v oči.

Rim. »Giornale d'Italia« je prejel iz Peterburga brzjavko podobne vsebine.

FRANCOSKA OBŽALUJE.

Dunaj. (C. kr. korespondenčni urad.) Francoski poslanik je izrekel Berchtoldu obžalovanje francoske vlade radi pariških protiaustrijskih demonstracij.

Pariz. »L' Eclair« piše: Zločin bi bil, če bi dajali Srbom pogum za odpor.

London. »Observer« oistro napada Srbijo in naglašja, da se mora Srbija udati.

KAJ PRAVI RUSIJA.

Pariz, 28. julija. »Figaru« poroča njegov posebni poročevalec iz Peterburga z dne 27. julija sledeče: Ministrski svet je sklenil preteklo nedeljo, da bo Rusija med Avstrijo in Srbijo posredovala. Ta sklep je bil sklenjen na predlog vojnega ministra Suholinova in je bil odobren od strani carja. Posledica tega sklepa je, da je bil mobiliziran armadni zbor v Kijevu. Ruski poslanik v Parizu, Izvolski, je odšel nato takoj v Pariz in zopet nastopil svoje mesto. Avstrijski ultimatum je presenetil vso rusko javnost, ker je grof Berchtold še pred 4 dnevi ruskemu poslaniku na Dunaju in v Berlinu dal formalno zagotovilo, da ne bo stavil ultimata.

OBSEDNO STANJE V PETERBURGU.

Dunaj. V Peterburgu je zaradi delavskih nemirov proglašeno obsedno stanje.

NOVICE O RUSKI MOBILIZACIJI.

Berolin. Večerni listi iz Peterburga dementirajo, da je Rusija zapovedala mobilizacijo.

Berolin. Po tukajšnjih govoricah Rusija svojo armado mobilizira, dočim zopet drugi to zanikajo.

Peterburg. Car je zaslial vojnega in mornariškega ministra v avdienci. Rusija namerava 5 armadnih zborov mobilizirati. Vojaški atašeji so k armadi vpoklicani. V ministrskem svetu je baje zahteval Suholinov, da naj se Rusija za Srbijo zavzame. O vojnem razpoloženju pa ni niti sledu v Peterburgu.

Genj. Več ruskih delavcev je brzojavno pozvanih, da se vrnejo domov.

MOSKVA V OBSEDNEM STANJU.

Peterburg, 28. julija. Ruska vlada je proglasila tudi za Moskvo in njeno gubernijo posebne varstvene odredbe. Priobčevanje vesti, ki zadevajo spremembe v armadi, so za eno leto prepovedane.

IMENOVANJE ČASTNIKOV NA RUSKEM.

Krasnoje Selo. Car je imenoval gojence kadetnih šol, ki so dokončali svoje študije, za častnike.

NOVI RUSKI POSLANIK V BELGRADU.

Berolin. Kakor poročajo listi iz Peterburga, je bil ravnatelj biroja za balkanske zadeve v ministrstvu zunanjih stvari, knez Trubeckoj, imenovan za poslanika v Belgradu.

POVELJNIKI RUSKE ARMADE.

Pariz. »Figaru« poroča iz Peterburga: V tukajšnjih uglednih vojaških krogih se govori, da bosta imenovana za vojskovodji armade general Rennenkampff, poveljnik vojaškega okraja Wilna, in general Ivanov, poveljnik okraja Kijev. Vodstvo armade pa prevzame vojaški guverner mesta Petrograd in poveljnik gardnih čet, veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

MENJANJE DEPEŠ MED CESARJEM VILJEMOM IN RUSKIM CARJEM.

Berolin. »Vossische Zeitung« poroča iz Pariza, da sta nemški cesar in ruski car menjala depeše. To je zelo velike važnosti z ozirom na vzdrževanje svetovnega miru.

NEMŠKI ČASTNIKI ODPOKLICANI DOMOV.

Pariz. Nemški častniki v rezervi, ki se mude na Francoskem, so odpo-klicani vsi nazaj na Nemško.

NEMŠKI CESAR SE VRNIL.

Berolin. Nemški cesar je dospel v Kiel.

NAVDUŠENJE ZA AVSTRIJO V BEROLINU.

Berolin. Manifestacije pred avstrijskim poslaništvom in pred palačo nemškega državnega kanclerja so trajale 24. t. m. do čez polnoči. Pred demonstranti so nosili avstrijsko in nemško zastavo. O polnoči je prišel na balkon naš poslanik grof Szizyeny-Marich, ki se je zahvaljeval za ovacije, kar je zopet velikansko veselje povzročilo. Pred ruskim poslaništvom so demonstranti klicali »Proč z Rusijo! Živio Avstrija!«

Berolin. (C. kr. koresp. urad.) Wolfov urad poroča: Pri sinočnih demonstracijah so se čuli pred ruskim poslaništvom razni protiruski klici. Policija je takoj odredila vse potrebno, da se kaj takega več ne ponovi.

RUMUNIJA NEVTRALNA.

Dunaj. (C. kr. koresp. urad.) Zagotavlja se, da ostane Rumunija nevtralna.

BULGARSKE BANDE.

Pariz, 28. julija. »Echo de Paris« poroča iz Sofije: Tukaj so se začele zbirati četaške bande, ki bi udrele v srbsko ozemlje in ki so naperjene proti srbski vladi. Bolgarska vlada je na posredovanje srbskega poslanika v Sofiji snovanje band prepovedala.

V BOLGARIJI IN RUMUNIJI.

Pariz. »Echo de Paris« poroča iz Sofije: Tu so se že zbrale čete, ki se podajajo na srbsko mejo.

Peterburg. Z oficijelne bolgarske strani se izjavlja, da je mogoče, da ostane Bolgarija nevtralna. Konvencije med Srbijo in Rumunijo ni. Večerno »Vreme« piše, da so se vojne šanse zelo dvignile in da smo pred velikimi dogodki.

Rim. Bolgarski legacijski tajnik je v Tribuni izjavil: Bolgarija bo znala čuvati primerno svoje koristi, če seže vojska med Avstro-Ogrsko in Srbijo čez mejo.

BOLGARI SE VZNEMIRJAJO.

Pariz, 28. julija. »Temps« poroča iz Sofije: Bolgarskega prebivalstva se pollašča veliko vznemirjenje. Pravijo, da je prišel trenotek in prilika, da se Bolgarija reši iz položaja, v katerega jo je spravil bukareški mir. Na deželi se vrše demonstracije in ljudje se bodo sami vzdignili, ako ne prične vlada z vojaškimi odredbami proti Rumuniji in Srbiji.

GRŠKA OSTANE NEVTRALNA.

Dunaj, 28. julija. Grška vlada je namignila na Dunaju, da bo ohranila strogo nevtralnost. Vojska med Avstrijo in Srbijo ni dogodek, ki bi ogrožal bukareški mir in zato ne nalaga Grčiji nobene zavezniške dolžnosti.

VENISELOS SE VRNIL V ATENE.

Grški ministrski predsednik se vrne iz Monakova v Atene. Iz Aten se nadalje poroča, da Grška nima povera, da bi se v avstrosrbski konflikt vmešavala.

FRANCOSKO-RUSKA DEMARŠA.

Dunaj. Vse vesti o francosko-ruski demarši so izmišljene.

ITALIJA MOBILIZIRA.

Rim. Di San Giuliano je došel danes v Rim, kjer ostane, dokler se položaj ne pojasni. Danes zboruje laški ministrski svet.

Saarbrücken. Italijani se pozivajo pod orožje.

BELGIJA MOBILIZIRA.

Bruselj. Vojno ministrstvo je izdelalo popoln mobilizačen načrt za slučaj, če bi Francija in Nemčija mobilizirali. Belgija ima 200.000 mož.

PROKLAMACIJA NA SRBSKI NAROD.

Zemun, 28. julija. Preteklo nedeljo je priobčil srbski uradni list na srbski narod sledečo proklamacijo: Pred dvema dnevoma je izročila avstrijska vlada srbski noto z določilom, da se odgovori do sobote zvečer do 6. ure in z grožnjo, da prekine diplomatsko občevanje, ako odgovor ne bo dovoljen. Srbska vlada je šla v interesu miru tako daleč, kolikor je to dopuščajo meje odjenljivosti. Zaupamo na Boga, na naše pravice in na prijateljstvo velesil. Srbska vlada se čuti primorano, za vsak slučaj ukreniti vse potrebne vojaške odredbe v obrambo dežele. Smatramo za svojo dolžnost, pozvati ljudstvo na brambo domovine. Če bomo napadeni, bo armada storila svojo dolžnost.

UTRDBE ODRINA POPRAVLJAJO.

Dunaj. Pol. Korr. poroča, da Turki že nekaj časa z mrzlično naglico popravljajo utrdbe okoli Odrina.

NAŠ MADRIDSKI POSLANIK PREKINIL DOPUST.

Bad Ischl. Avstro-ogrski poslanik v Madridu princ Karel Emil zu Fürstenberg se je odpeljal s počitnic nazaj na svoje mesto v Madridu.

VELIKANSKO NAVDUŠENJE ZA VOJSKO.

(Poroča c. kr. korespondenčni urad. —

Dunaj. (C. kr. korespondenčni urad) Tu so bile velike manifestacije, ki so trajale do polnoči. Pred magistratom je župan dr. Weiskirchner nagovoril množico. Govoru so sledili burni živijo klici na našega cesarja, zvezne vladarje in armado. Množica je pela patrijotične pesmi.

Dunaj. Predsednik avstrijske gosposke zbornice knez Alfred Windischgraetz, ki je star 62 let, in član gosposke zbornice knez Karol Auersperg, ki je star 54 let, sta javila vojaški oblasti, da sta pripravljena iti v vojsko kot prostovoljca.

Dunaj, 28. julija. Milijonar Guttman je daroval 100.000 kron »Rdečemu križu«.

Praga. »Bohemia« poroča iz Budjevic: Tu so bile 26. t. m. velike domoljubne manifestacije, ker je odpotoval dosedanji poveljnik pešpolka št. 88 grof Berchtold, ki je povišan za generala. Cel polk je spremljal generala na kolodvor. V izprevodu so nosili lampijone. Pri kolodvoru je bilo velikansko navdušenje med vojniki in civilisti. Množica je viharno klicala Slava in Heil in je prepevala domoljubne pesmi. Tudi na cestah so se ponovile spontane manifestacije.

Černovice. Domoljubne manifestacije se ponavljajo. Tisočero brojna množica je pozno zvečer korakala pred splotje deželne vlade, kjer je pela odkrita cesarsko pesem, klicala navdušeno: »Živio cesar!« »Živio vojska!« »Proč s Srbi!« Mir in red se nista kalila. Iz cele dežele dohajajo neprestano poročila o domoljubnih izjavah.

Budimpešta. Manifestacije za vojsko so trajale celo noč. Pred nemškim konzulatom so demonstrirali za Nemčijo. Nadvojvoda Jožef je nagovoril iz svoje palače ljudstvo in naglašal v svojem govoru, da mora vsak izpolniti svojo dolžnost za kralja in za domovino.

Dunaj. Ko se je 26. t. m. menjala dvorna straža, so se zopet obnovile velikanske domoljubne manifestacije. Ze ob 12. uri opoldne je zunanja dvorska vrata, dvorska dvorišča in prostor, kjer se straže menjavajo, zasedlo do 1500 oseb. Ko je prikorakala ob tri četrt na 11. uro stotinja 67. pešpolka z zastavo in z godbo, ki jo je velikanska množica spremljala, so viharno klicali: Hoch! vladarski hiši in armadi. Godba, ki je svirala Princ Evgenovo koračnico, je do entuziazma razplamtela navdušenje množice. Ljudje so se odkrili in se peli domoljubno koračnico. K oje godba zadržala cesarsko pesem, so jo vsi odkrito poslušali in navdušeno klicali: Hoch!, ko so sviranje končali.

VELIKANSKE DOMOLJUBNE MANIFESTACIJE NA DUNAJU.

Dunaj, 28. julija. Tu so se včeraj in danes obnovile velikanske domoljubne manifestacije.

CESARJEV OKLIC NA OGRSKE NARODE.

Budimpešta, 28. julija. Tu se je danes objavil vojni oklic cesarja in kralja na ogrske narode.

OSKRBA MOBILIZIRANEGA MOŠTVA.

Ministrski osek za oskrbovanje in preživljenje mobiliziranega moštva, je postal stalen in neprenehoma deluje. V odseku sede zastopniki vseh ministrstev. Za dežele v katerih je moštvo poklicano, se osnujejo posebni deželni odseki, ki se proglasijo za stalne. Glede oskrbe mesta Dunaja z živili je imel notranji minister konferenco z dunajskim županom.

UJETI SRBSKI PATRULJI.

Dunaj. »Reichspost« poroča, da so naši vojniki ob Donavi zaplenili dva srbska čolna, v katerih sta bili srbski patrolji.

VARSTVO SRBOV V MONARHIJI PREVZELA RUSIJA.

Dunaj. Po prekinjenih diplomatskih zvezah med Avstro-Ogrsko in Srbijo je prevzelo cesarsko rusko poslaništvo varstvo koristi tistih srbskih državljanov, ki žive v monarhiji.

PRESTOLONASLEDNIK — POLKOVNIK.

Dunaj. Cesar je imenoval prestolonaslednika nadvojvoda Karl Franc Jožefa za polkovnika v huzarskem polku št. 1.

POLOŽAJ BOLJ ZADOVOLJIV.

Dunaj. Dela se na to, da bi se še v zadnji uri spor mirno rešil. V tem smislu dela diplomacija vseh evropskih velesil Rusija ponuja posredovanje Italiji.

MIRNO KRI!

Dunaj. V imenu borzne zbornice je pred žitno borzo blagajniški upravitelj borzijance takole nagovoril: Velike žrtve moramo še prinesiti, a doprinesli jih bomo z navdušenjem in s polnim srcem. Ohraniti moramo hladno kri!

AMNESTIJA ZA DELIKTE PROTI VOJAŠKI OBVEZNOSTI.

Cesar je izdal amnestijo, ki bistvenó obsega sledeče:

I. Onim, ki služijo v vojni in pri morarici, ki so se pred razglasitvijo mobilizacije pregrešili proti vojaški obveznosti s tem, da so dezertirali ali se niso odzvali pozivu, in so radi tega v preiskavi ali pred kaznijo, se odpusti preiskava in kazen, morajo pa takoj v vojske, in tisti, ki imajo kako šaržo, jo izgubijo. Interkalare dezertirjev se vrsteje v službeni čas. Preiskava in kazen se pa ne odpusti onim, ki so koga speljali k pregrešku proti vojaški obveznosti. Ako se ima kdo poleg teh pregreškov zagovarjati tudi radi drugih, je sicer deležen amnestije, a za druga kazniva dejanja je še vedno odgovoren.

II. Vsem v monarhiji, ki so obsojeni ali pa še v preiskavi, ker so se pred razglasitvijo mobilizacije odtegnili naboru ali vojaški službi, se odpusti kazen, ki je še niso prestali, oziroma preiskava in kazen; tudi jim ne bo treba dalje služiti. Morajo pa iti takoj k naboru, oziroma v vojaško službo in se v ta namen nemudoma priglasiti pri politični okrajni oblasti svoje domače občine. Sokrivci amnestije niso deležni. Izseljenci, ki so se vrnili in so asentirani kasneje kot v tretjem razredu, so obvezni služiti le do 31. decembra onega leta, v katerem izpolnijo 33. leto.

Za one, ki služijo v deželni brambi, veljajo ista določila kot za druge vojake in morarje. Če se imajo zagovarjati razen radi pregreškov proti vojaški obveznosti tudi radi drugih kaznivih dejanj, so deležni amnestije, če že niso bili obsojeni; če so bili obsojeni, zanje amnestija ne velja, v jako ozira vrednih slučajih pa se jih lahko predlaga za posebno milost.

Naši vojskovodje.

Po naši ustavi ima cesar neomejeno oblast v vseh vojaških zadevah. Pridržana mu je vsa pravica čez vojaštvo in noben drug človek se ne sme vmešati v vojaške reči. Vojni minister ima sicer nekatere pravice, a tudi te so mu podeljene od cesarja. Cesar ima tudi pravico, n a p o v e d a t i v o j s k o a l i p a s k l e n i t i m i r, s k l e p a t i z v e z e z d r u g i m i v l a d a r j i i n v o d i t i s p l o h v s e z u n a n j e z a d e v e. N a j v i š j i v o j s k o v o d j a j e t o r e j c e s a r. K a j p a d a l a h k o i z r o č i c e s a r v r h o v n o p o v e l j e t u d i s v o j i m i z k u š e n i m g e n e r a l o m. T a k i g e n e r a l i, k i s o o d l o č e n i z a v o j s k o v o d j e, o p r a v l j a j o v n a š i a r m a d i s e d a j s l u ž b e a r m a d n i h n a d z o r n i k o v. I m e n u j e m o j i h p o s l u ž b e n i s t a r o s t i.

Nadvojvoda Friderik, katerega je cesar po umoru Franca Ferdinanda določil za svojega pooblaščenca in zaupnika v vseh vojaških rečeh; uradno se to izraža, da je na razpolago najvišjemu vrhovnemu poveljstvu. Nadvojvoda Friderik je bil do tega imenovanja nadzornik za vso avstrijsko deželno brambo. Radi svoje prijaznosti in ponižnosti je v vojaških krogih zelo priljubljen.

Šef generalnega štaba, kateri ima z najboljšimi častniki v resnici usodo cele vojske v rokah, je baron Konrad Henckendorff. Generalni štab izdeluje načrte in vojskovodje jih v sporazumu z njim le izpeljujejo. Znano je, da velja baron Konrad ne samo pri nas, ampak tudi v vojaških krogih drugih držav, kot nenavadno bistroumen, nadarjen in hitro misleč človek. Naša armada je, odkar je Konrad šef generalnega štaba, izmed najboljših organiziranih armad na svetu. Preskrbljena je z vsem do zadnjega gumba. Častniki so z novodobnimi manevri, ki niso več samo za parado, ampak se naslanjajo kolikor mogoče na istinite razmere v vojski. Takih izbornih manevrov nima nobena druga država. Častniki in moštvo obožujejo Konrada. Njegovo ime elektrizira našo armado. To je dobro, kajti pravi vojskovodja mora imeti neomejeno zaupanje pri celi armadi.

Za vso upravo v vojski bo moral skrbeti vojni minister Krobotin. Mož je slovenskega pokoljenja in njegov oče je kranjski Slovenec pri Trzihu na Gorenjskem. Že dolgo časa služi v vojnem ministrstvu, kojemu sedaj načeljuje, ter velja za izbornega upravitelja. Armada je z vsem preskrbljena, magacinji so polni. Vrh tega še velja Krobotin kot strokovnjak pri artileriji ter je ravno to važno panogo naše armade popolnoma in po najnovejših potrebah organiziral. Na morju je določen za našega vojskovodjo admiral Anton Haus. Tudi slovenskega rodu, doma iz Tolminskega na Goriškem! V delegaciji s slovenskimi in hrvatskimi delegati govori vedno slovenski ali hrvatski. Haus živi le za našo mornarico, za drugo se ne briga. Mož je izredno učen, moško odločen in v obče vanju zelo ljubeznjiv. Ne samo častniki, ampak pred vsem ga ljubi moštvo, kajti Haus zna obče vati z vsakim mornarjem kakor s svojim tovarišem. Ali bi v slučaju vojske nastopila tudi naša mornarica? Skoraj gotovo, ako bi se Črna gora in Grčija postavili na stran Srbije.

Najboljši poznavatelj Bosne in Hercegovine v vsakem oziru je sedanji predsednik bosanske deželne vlade, feldcajgmajster Oskar Potiorek. O njem se pravi, da je zelo nadarjen, pogumen in nagle, a trezno odločitve. To vse je v vojski dobro.

Nadalje so še armadni nadzorniki: poprejšnji vojni minister infanterijski general Moric vitez Aufenberg, kavalerijski general Rudolf vitez Bruderman in infanterijski general Liborij vitez Frank.

Slika srbskega vojnega pozorišča.

Meja na severu med Srbijo in monarhijo gre ob Savi od Rače do Zemuna oziroma Belgrada, to je do izliva Save v Donavo. Nadaljna meja je Donava do Oršove, oziroma do Radnjeva v bližini bugarske meje. Obe reki, Sava in Donava, sta zelo močni in široki ter imata ponekod širino do 1200 m ali pa še več in sta plovni. Te dve reki tvorita zelo važno vojaško zapreko posebno še zaradi tega, ker se na obeh bregovih deloma nahajajo močvirja. Breg na ogrski strani je skoro raven, šele od Bazije pa do Oršove se počasi vzdiguje in tvori sredogorje, katero se strmo spušča proti Donavi. Na srbski strani dominira obala skoro na celi izobčeni meji, posebno pa na črti Obrenovac—Belgrad—Smederevo nad ogrsko obalo, tako da se zdi, da stvarijo delne zapreke od severa prihajajočemu sovražniku. Od Kostole do Golubca spremljajo srbsko obalo manjše višine, katero pa nadvladuje ogrskega brega od Bazije do Koromina-Golubca. Od tukaj pa do Oršove je tudi srbski breg strm in visok ter brez važnih dohodov, pripraven samo za majhne bitke oziroma za prehod.

Mejo med Srbijo in Bosno tvori reka Drina, katera teče deloma skozi ozko dolino in je od obeh strani obdana od brezpotnega in pustega gorovja, ki je posebno na bosenski strani precej visoko. Šele nad Bajino Bašter je zadnji del gorovja do bosensko-črnogorske meje suha preseka, ki vodi čez precej visoko gorovje.

Z ozirom na samo formacijo terena je bosensko-srbska meja samo na nekaterih krajih za večje vojaške oddelke prehodna. Takí kraji so blizu izliva Drine v Savo, potem pri Zvorniku in Bajini Bašti (najbližja pot čez prelaz Kadinjača v dolino zahodne Morave in k železniški postaji Užice v dolini; to je zelo važna operacijska linija).

Srbija se kaže geografično kot od juga proti severu se razširjajoča kotlina, ki je na zahodni in vzhodni strani obdana od visokega gorovja. Središče dežele, dolina Morave in zahodne Morave je zelo rodovitno in precej gosto naseljeno. Robna gorovja so zelo šumovita in neprehodna ter zaradi tega za večje vojaške operacije malo ali pa sploh neprimerna, torej samo prehodno gorovje. Zelo važna pa so za manjše praske in za četaške boje, za katere so na balkanskem polotoku zelo izurjeni.

Da moremo presoditi vojno pozorišče z vojaškega stališča, moramo vpoštovati

prometne zveze, ki so zelo velike važnosti. Medtem, ko je železniška mreža na ogrski strani izredno gosta in dobro razvita, ima Srbija samo malo železnice. Glavna železniška črta gre od Belgrada skozi Niš v Sofijo in Carigrad, oziroma iz Niša skozi Skoplje v Solun. Od te glavne železnice odcepita se dve važni železnice proti zahodu, ki vodita skoro blizu bosenske meje; ena železnica gre v Valjevo, druga pa v Užice, medtem ko druge postarske železnice na vzhod proti bugarski meji.

Utrjeni so sledeči kraji: Belgrad ima okoli 70.000 prebivalcev in ima stare utrdbe, ki so brez vsake vrednosti ter so jih zaradi tega vojaške čete že zapustile. Niš leži pri izlivu Nišave v Moravo in je druga trdnjava, ki ima kaj vrednosti, vendar pa služi samo za brambo proti napadom od vzhodne, jugovzhodne in južne strani. Zaječar in Piroč sta utrjena kraja na srbsko-bugarski meji.

Od večjih krajev naj še omenimo: Na Donavi-Savi se nahaja Šabac, Smederevo, Požarevac in Veliko Gradište. V notranjosti dežele leži znani srbski arzenal Kragujevac in Kruševac. Na bosenski meji je Loznica.

Srbija ima zaradi svojo rodovitnosti in veliko govedoreje dobro stališče, vendar pa je danes v tem oziru slabše z ozirom na predstoječo vojsko. Geografični položaj je za sovražnika, ki prihaja od severa — ako odbijemo težave pri prehodu čez Donavo ali Savo — ugoden, medtem ko je položaj na zahodu za sovražnika v začetku težak, a je zato poznejše prodiranje znatno lažje.

Čez Savo vodi železniški most, in sicer med Zemunom in Belgradom; ta most ima zelo veliko strateško važnost. Svoječas so ga proglasili za nevtralnega, vendar pa ga Srbija lahko vsak čas požene v zrak. Med Zemunom in Oršovo ne vodi čez Donavo noben most.

Kolikor nam je sedaj znano, zbira se glavna srbska moč v središču stare Srbije, in sicer v krajih Kragujevac—Kraljevo—Kruševac, kjer je križišče vseh prometnih cest. Razen tega zbirajo se večji sovražnikovi oddelki pri Valjevu in Užicah proti bosenski meji (reka Drina). V bližini Donave, med Zemunom in Požarevcem, se nahaja večja sovražna četa. Iz tega se sklepa, da ima glavna srbska armada nalogo da ostane v defenzivi, dočim se od zahodne armade pričakuje, da stopi takoj v ofenzivo. O naši vojski in njenih pozicijah naravno ne smemo ničesar poročati.

Evharistični shod na Zaplazu.

V nedeljo je prišlo na Zaplazu več ko 4000 mož in mladeničev iz cele Dolenjske. Od župne cerkve na Čatežu se je vršila procesija z Najsvetejšim, ki jo je vodil generalni vikar prelat Flis na Zaplazu. Zlasti županov in občinskih odbornikov se je zbralo impozantno število. Na Zaplazu je imel cerkveni govor č. g. pater Žužek. Medtem se je zvedelo, kako so se čez noč razmere izpremenile. Popoldne je imel pod milim nebom dr. Lampe nagovor na več tisočglavo množico mož in mladeničev, v katerem je razpravljajl o resnem trenutku, ki nas sedaj kliče, da kri in premoženje zastavimo za cesarja in domovino. Mi ne gremo pod Nemca, ne gremo pod Laha, ne gremo pod Madjara, ne gremo pod Srba, ampak hočemo živeti in umreti v avstrijski državi pod svojim zakonitim vladarjem! (Burno pritrjevanje.)

Ako nas pokliče cesar na vojsko, vemo, da gremo na pravično vojsko, v kateri bomo branili najvišje svoje svetinje, svojo vero in svojo domovino. Srb je postal prevzetan, ker si je dal dopovedati od hrvatskih in slovenskih liberalcev, da bomo mi avstrijski Jugoslovani v slučaju vojske odpovedali pokorščino svojemu cesarju in prestopili na srbsko stran. (Burni klici: Nikdar ne!)

To je dalo pogum srbskim morilcem, da so začeli stegovati roke tudi po naših deželah. Sedaj se bodo pa prepričali, da ves slovenski narod zvesto stoji na strani svojega cesarja in bo branil proti vsakemu sovražniku našo skupno domovino. Pokazali pa bomo tudi, da na svoji zemlji ne trpimo tiste brezvestne agitacije, ki je, posebno potom nesramnega tiska, žalibog del naše mladine zapeljala na napačno pota. Tudi tu se mora narediti popolna jasnost. Prišli smo na Zaplazu molit in se razidemo na vojsko! To bo vojska za našo pravično katoliško, avstrijsko in slovensko stvar. Prišli pa bomo zopet molit na Zaplazu!

Zato poziva govornik vse može in mladeniče, da se prihodnje leto vsi, ki so se udeležili današnjega sestanka, zlasti vsi tisti, ki se vrnejo od vojaške službe, snidejo zopet na Zaplazu k velikanskemu taboju vseh dolenjskih mož in mladeničev. Ta poziv je bil z

navdušenjem sprejel in ko so se može in mladeniči razhajali, so si podajali roke s pozdravom: »Bog daj, da se vidimo prihodnjič zopet vsi živi in zdravi!«

Nato je imel evharistični govor prelat Flis, z litanijami.

Prav prijetno so nam pa naredili celo slavnost vrlji gojenci Salezijancev s svojo godbo, ki so tako neumorno svirali, da so se vsemu ljudstvu prav priljubili.

Torej na svidenje vsi dolenjski može in mladeniči na prihodnjem taboju na Zaplazu!

Evharističnemu shodu na Zaplazu je došla iz Lurda sledeča brzojavka:

Lourdes, 24. julija.

Možem, zbranim na Zaplazu, pozdrav iz Lurda in blagoslov! Da bi ostali zvesti Brezmadežni in njenemu božjemu Sinu zoper svobodomiselne upornike in zarotnike proti Bogu!

Jeglič, škof.

Dnevne novice.

+ **Shod v Lomu.** Iz Loma poročajo: V nedeljo, 26. julija, popoldne po litanijah je imel poslanec g. Piber tukaj shod. Razložil je politični položaj v Avstriji in vzroke sedanjega vojnega stanja. Slavil je rajnega prestolonaslednika kot zglednega katoličana in poudarjal njegovo naklonjenost nasproti Slovanom in Slovincem. Razložil je razne v zadnjih letih v deželni zboru sklenjene postavbe, posebno je razložil one, ki so kmečkemu ljudstvu življenjsko potrebne, n. pr. glede planin in pašnikov. Pojasnil je tudi šolski in cestni zakon. Vzpodbujal je k zvestobi do vladarja ter pozval konečno poslušalce, da so zaklicali cesarju trikrat: Živio!

+ **Naše ženstvo.** Ganljiva je soudeležba našega ženstva ob sedanjem položaju. Takoj ob prvih vesteh, ki so prihajale o konfliktu s Srbijo, so se žene in dekleta takoj zavedle svoje dolžnosti — postaviti se v službo domovine, postaviti se v sanitetno službo »Rdečega križa«. Mnoge naše dame, ki so že doslej sodelovale pri tej organizaciji, dobe celo množico pomočnic. Z dežele in Ljubljane se oglašajo na stotine žen in deklet za sanitetno službo »Rdečega križa«. Oglasila sprejema »Slovenska krščansko-socialna zveza« v Ljubljani, oglašajo se pa lahko tudi pri deželni vladi pri g. dvornemu svetngku, sanitetnemu referentu gosp. dr. Zupancu. Slava našim ženam in mladenkam. Bog spremljaj njihovo plemenito delo s svojim blagoslovom!

+ **Hrvatje proti Srbom.** Iz Zagreba poročajo, da so včeraj Hrvatje v Zagrebu razbili vse srbske trgovine in lokale. Nekatero trgovine so zažgali.

+ **Cerkvenoglasbeni tečaj za organizirane, koralni tečaj za duhovnike,** kakor tudi občni zbor Cecilijinega društva so preloženi na nedoločen čas.

+ **»Slovenski Narod« kot cerkven sodnik.** Pretekli teden je umrl v Trnovem pri Ljubljani vpokojeni župnik Škerjanec. Ker je zapustil »Družbi sv. Cirila in Metoda« 20.000 kron, zato mislijo liberalci, da imajo pravico napadati ljubljanskega knezoškofa in mu delati nezasišano krivico. »Narod« piše: »Moža, kateremu ni nikdar mogel njegov višji cerkveni predstojnik ničesar očitati, kar bi nasprotovalo cerkvenim interesom ali cerkveni morali, je suspendiral škof Jeglič a divinis ter mu prepovedal maševati. — To je moža, ki je imel čisto vest, hudo potrl in od tedaj je pričel hirati. — Pa bodimo pravični! Kakor se javno trdi, ni bilo nobenega pravega povoda za suspenzijo. Pokojni župnik Škerjanec se ni strinjal s politikujočim škofom Jegličem, in to je bila menda njegova največja krivda.« Mi o pokojnem župniku Škerjancu nečemo ničesar pisati. Bog mu daj večni mir! Čisto gotovo pa je, da bi bil on sam ostro protestiral proti temu, da liberalci knezoškofa dolže na tak popolnoma neosnovan in krivičen način zavedne in hotene pristranosti pri znanem konfliktu, ki ga je imel pokojni s cerkveno oblastjo. Ampak »Narod« mora povsod vtakniti svoj lažnjiv kljun in pustiti povsod sledi svoje lažnosti.

+ **S pošte.** Imenovani so: računski podčastnik Matej Kumer za Trst 1, orožniški stražmojster Ivan Pevec za Ljubljano 1, narednik Karel Kumer za Opatijo, poštni praktikant Karl Mlakar za št. Peter za poštne asistente, poštni konceptni praktikant dr. V. Maver za poštnega koncipista. Za poštne praktikante abiturient Marij Fajdija za Trst 1. Prestavljen je poštni praktikant Anton Preinfalk iz št. Petra na Krasu v Ljubljano 1. Umirovljen je poštni nadoficijal Ivan Vežil v Trstu 1.

lj **Umril je** včeraj dne 27. julija na Pristavi pri Mengšu g. Jakob Tomelj, oče preč. gosp. župnika Ant. Tomelja na Črnučah v 86. letu starosti. Pogreb se vrši jutri v sredo ob 8. uri zjutraj v Mengšu. N. p. v. m.l

— **Konfiscirani denar.** Policija je v Zagrebu zaplenila denar, v znesku 17.000 K, ki je bil nabran za spomenik dr. Svetozarja Miletića. Denar je hranil predsednik srbske radikalne stranke dr. Krasojevič.

— **Odvzeti poštni debit.** Bosenska vlada je odvzela poštni debit za Bosno in Hercegovino periodičnemu listu »Jugoslavija« ki izhaja v Pragi in časopisu »Zajednica«, ki izhaja v Rosario de S. Fè u Ameriki.

Hrvatskemu Sokolu v Splitu je policijska oblast prepovedala vsako delovanje.

— **Umril je** v Gradcu dvorni svetnik Jožef Šinko, star 64 let, rodom iz Postojne.

Preiskave. »Narodni List« poroča iz Dubrovnika, da je bilo tam pet hišnih preiskav. V uredništvu »Dubrovnika«, v stanovanju urednika K. Dominkovića, v uredništvu »Srbske Zore« in pri dveh knjigarjih. Hišna preiskava je bila tudi pri srbskem škofu Milašu, ki se nahaja na potovanju. Uspeh preiskave ni znan.

Volitve v šibeniku. Liberalno-srbska stranka pod vodstvom znanih političnih kameleonov Krstelja in Drinkovića je doživela pri zadnjih volitvah popoln poraz. Zmagala je pravaška stranka pod vodstvom zagovornika in pospeševalca katoliškega gibanja dr. Ante Dulibića.

Dijaške uniforme v Dalmaciji. Deželni šolski svet v Zadru je sklenil glede dijaške uniforme sledeče: Kape bodo modre, kakor jih ima »Flottenverein«, suknje bodo kratke. Nautičarji bodo imeli posebne uniforme. Vsak zavod se bo spoznal po začetni črki. V začetku šolskega leta bodo uniformirani samo nižji razredi, potem pa vsako leto po eden višjih razredov.

— **Nesreča.** V Štorjah pri Celju je udaril konj kovaškega vajenca Ludvika Goberšek s kopitom po obrazu. Zadel je več težkih poškodb. Baje je peljal razboritega konja na predolgi uzdi. Fant je bil zelo priden.

— **Nesreča na Vrhniki.** 18letni delavec Novak se je v pivovarni na Vrhniki ponesrečil pri stroju. Odtrgal mu je roko.

— **Smrtna kosa.** V Jurjevici pri Ribnici je umrl nesrečne smrti »na štriku« posestnik žagar in mlinar Jožef Oberstar dne 23. julija t. l. Pravijo, da se mu je bojda zmešalo, kar je lahko verjetno, ker se je že prej večkrat nameraval sam usmrtiti na ta ali podoben način.

— **Strahovit orkan v Primorju.** S Sušaka poročajo, da znaša škoda, ki jo je povzročil zadnji orkan v reškem Primorju, na milijone kron. Več oseb je bilo ranjenih, mnogo izmed njih težko.

— **Veliko snega** je padlo na gorenjske hribe. Begunjsica je imela belo kapo včeraj zjutraj, in sicer precej nizko, istotako Stol in druge gore.

— **Morski somi ob istrski obali.** Iz Pulja poročajo, da se je letos pojavilo ob istrski obali izvanredno veliko število morskih somov, ki povzročajo veliko nevarnost za kopajoče se ljudi. Nekaj italijanski parnik je pred Rovinjem opazil 4 metre dolgega soma, katerega so prepodili s streli iz revolverja.

Zaprte gostilne. V vasi Škaljari v Boki Kotorski so sklenili kmetje enoglasno, da morajo biti gostilne vsak praznik celi dan zaprte.

Ljubljanske novice.

lj **Zvestoba slovenskih vojakov.** Iskrenost, ki smo jo bili opazovali med vpklicanim moštvom, je občudovanja vredna. Po vseh ljubljanskih ulicah je donelo veselo vriskanje in petje naših vojakov, vsepovsod si čul vsklike: »To jih bomo dali!« Zarečih lic so krepki korenjaki izjavljali: Za čast domovine gremo, kamor nas pošljejo! Vse je prepevalo, kakor bi šlo na veselo svatbo. Posamezne gruče so imele seboj harmonike. Po ulicah jih je spremljalo ljudstvo s klici: Bog čuvaj naše junake! Nikjer ni bilo opazovati potrnosti. In te popevke po ulicah. Navadno se je glasila ona narodna:

»Oj ta soldaški boben...«

Kot refren pri vsaki kritici pa je bilo nekaj novega — v vselem, poskočnem ritmu, ki se glasi:

»Oj puške pokajo,
se sablje bliskajo.
Srbi jokajo,
a Kranjci vriskajo!«

Velike trume moških pa so tudi oblegale ljubljanske spovednice in prejemale sv. obhajilo. Od mize Gospodove pa so šli kakor levi na bojno polje s klici: »Živio Avstrija!« »Doli s Srbijo!« »Vojska Srbiji!« Prizori so jasno pokazali lepe lastnosti našega vojaka. To splošno, velikansko navdušenje je pač najbolj pričalo, kako so se Srbi varali, ako so kedaj računali na to, da bi se zvestoba Slovencev do habsburškega prestola sploh kedaj omajati mogla. Naše čete bodo zopet čestiti avstrijski zastavi priborile novo slavo!

lj **Proti izkoriščanju.** Nekateri trgovci so podražili ceno živil, dasi za to ni nobe-

ne potrebe. Z ozirom na to se je oglasila v imenu kluba občinskih svetnikov S. L. S. pri deželnem predsedstvu deputacija ter sta zastopnika kluba občinska svetnika Ivan Kregar in Maks Lilleg prosila deželno predsedstvo, naj proti vsakemu izkoriščevanju odločno nastopi. Deputacija je dobila obljubo, da vlada izda maksimalni cenik, katerega cen se bodo morali prodajalci držati. Deputacija je omenila dež. predsedstvu zadevo aprovizacije, ter je deželna vlada obljubila, da se bo tudi za to zanimala in potrebno ukrenila. Prav bi bilo, da bi v tem oziru kaj ukrenilo tudi predsedstvo našega magistrata.

Ij Umrila je danes zjutraj po daljši bolezni gospa Matilda Križaj, bivša predsednica »Križ.-soc. Zveze«. Pogreb se vrši jutri ob 4. uri iz Križanske ulice 2. Ij Kitajski krošnjariji so se bili zadnji čas zopet pojavili v Ljubljani. Policija je polovila Imina Tsana Sana Hunga, njegovo ženo, brata Imina Imina Tsana Patjina in še štiri »Tsan-čke«, otroke prvih dveh. Po mestu so krošnjariji, premetavali neke nože, žena je pa še pulila ljudem iz zob »črve«. Seveda vse brez dovoljenja. Prenočevali so v neki gostilni v Kolodvorski ulici, dokler niso bili prijati in odpravljeni iz Ljubljane. Brez poznanja razmer in znanja naših jezikov ti ljudje vendar prepotujejo cele države, in še češče brez denarja. Čudno!

Ob 1. uri popoldne je sporočil c. kr. korespondenčni urad, da laška vlada posreduje med velevlastmi za konferenco v Londonu, ki naj upostavi mir in da je naprosila prizadete velevlasti, naj do končne konference v Londonu ustavijo vse aktivne operacije ustavijo. Vse velevlasti na ta predlog še niso odgovorile.

Mobilizacija in železniški promet.

Graški listi poročajo: Ker se je odredila delna mobilizacija naše armade, se začasno, dokler se drugače ne zapove, na posameznih železniških progah, ki niso našteje v posebnem razglasu, **osebni promet za civilno občinstvo in za civilno prtljago ter promet za civilno brzovozno in vozno blago deloma ustavlja**, deloma omejuje ali se pa ves promet na teh železnicah ustavlja.

Promet za civilne osebe in civilno prtljago kakor tudi promet za civilno brzovozno in navadno vozno blago se ustavlja na progah, označenih z lepaki na kolodvorih.

Posebno pa se naznanja to-le:
Za proge, na katerih je civilni osebni in prtljažni ter civilni brzovozni in vozni promet ustavljen, se uveljavijo sledeče določbe:

a) **Za civilni osebni in prtljažni promet:**

1. Civilni osebni in prtljažni promet po teh progah, do njih in čez nje dalje se od tretjega mobilizacijskega dne počenši popolnoma ustavi.

2. Prvi in drugi dan mobilizacije se sprejemajo civilni potniki in potna prtljaga na vse osobne vlake, ki pridejo po mirnovnem voznom redu v promet, v kolikor to dopuščajo vojne koristi in sicer samo do onih postaj, do katerih morejo potniki pred tretjim dnevom mobilizacije dospeti.

3. Od tretjega mobilizacijskega dne naprej se prevažajo civilni potniki s postnimi vlaki vojnega voznega reda, v kolikor to dopuščajo vojna uporaba teh vlakov, in sicer samo tedaj, če se vozijo v vojaško ali javno korist in to pri osebni blagajni dokažejo z izkaznico, ki jo je izdalo politično oblastvo. Ta izkaznica daje pravico le za enkratno vožnjo, mora imeti uradni pečat in jo je koncem vožnje oddati. Ti potniki morajo plačati, ako nimajo drugih veljavnih izkazov za vožnjo, plačati civilne vožne listke za dotični razred po osobnem tarifu.

4. Vožne izkaznice vsake vrste, nabavljene predno se je razglasila mobilizacija, ki jih ni bilo mogoče popolnoma uporabiti, ker se je civilni promet ustavil, se lahko, ko se bo civilni promet zopet uvedel, na progah, po katerih se dotičnik ni mogel voziti, zopet rabijo ter se jim morada veljavnost podaljša za dobo, dokler bo promet ustavljen. Za porabo takih vožnih listkov je dobiti potrdilo postajnega načelnika.

b) **Za civilni brzovozni in vozni promet:**

Promet s civilnim brzovoznim in navadnim voznim blagom po in do takih prog, kakor tudi čez nje dalje, se takoj ustavlja. Vse civilne pošiljatve, ne glede na to, ali še ležijo na oddajni postaji ali pa so bile med potoma ustavljene, se odpošiljatelju takoj pismeno stavijo na razpolago.

Nadalje se za te proge same še sledeče določa:

1. V oddajnih, oziroma namembnih postajah morajo oddajalci oziroma prejemniki nemudoma dvigniti vse pošiljatve, za katerih razkladanje so po tarifu obvezane stranke. Ako se to takoj

ne zgodi, izvrši razkladanje na stroške in na nevarnost dotične stranke železnica sama.

2. Odpošiljalci oziroma prejemniki morajo poskrbeti za to, da se njihove pošiljatve nemudoma odpeljejo, ker bi se sicer s tem blagom postopalo po dotičnih zakonitih in reglementarnih določilih.

3. Odreditev, da bi se blago vrnilo ali dalje poslalo, je brezuspešno.

4. Če bi skladišča železniških uradov ne zadostovala ali se rabila v druge namene, se civilno blago, ki se ni odpeljalo, ali na stroške in nevarnost dotičnika, ki ima z njim razpolagati, drugod, ali pa ga železnica spravi pod milim nebom, ali pa ga železniški urad proda.

5. Za shrambo pošiljatev na železniškem zemljišču se nobira skladarina v zmislu tarifa oziroma posebnih razglasov.

B) **Za proge, na katerih je ves promet sploh ustavljen, veljajo pod A) navedene določbe, izvzemši točko 3. v odstavku a).**

Po progah, na katerih ostanejo posamezni vlaki v prometu, se civilne osebe in civilno blago prevažajo le po možnosti. Odpravljanje potnikov z direktnimi vožnimi listki in sprejemanje voznega blaga z neposrednimi tovornimi (voznimi) listi na postaje teh prog in čez nje naprej je izključeno.

Za proge, na katerih se osebni in prtljažni promet za vso dobo vojnega prometa vsled delne mobilizacije vzdrži, veljajo za civilni brzovozni in vozni (tovorni) promet določila pod A, b).

Kdaj se ima deloma ali celoma izpostaviti promet za civilni osebni, prtljažni, brzovozni in vozni (tovorni) promet, se bo pravočasno razglasilo; ravno tako se razglase morebitne izjeme od določil navzočega razglasa.

Da-li in pod kakšnimi pogoji se sprejema in odpravlja izjemoma že za časa ustavljenega splošnega prometa blago, namenjeno za aprovizacijo, na in naprej čez proge, zapopadene pod točkama A in D, o tem interesente obveščajo železniške postaje.

Proge, za katere imajo veljati navedene omejitve, se objavijo s posebnim razglasom.

Prvi mobilizacijski dan je 28. julij.

× × ×

Cesarski ukaz z dne 25. julija 1914, kako se kaznuje motenje javne službe ali javnega obrata in prelom dolžnosti k dajatvi.
(Konec.)

§ 3.

1. Kdor uporablja proti drugemu strahilno sredstvo ali silo, da bi dosegel, razširil ali siloma izvršil dogovor, ki ima namen, motiti javno službo, službo v državnem obratu ali obrat železnice, plovstvenega podjetja ali podjetja, ki stoji pod državnim varstvom, s takim nepravilnim obnašanjem, kakor ga ima § 2. v mislih,

2. kdor v namenu, da bi motil tako službo ali tak obrat, poškoduje obratna sredstva ali obratne naprave ali jih odteguje uporabi,

se kaznuje zaradi pregreška s hudim zaporom od šestih tednov do enega leta.

§ 4.

1. Kdor nalašč prelomi svojo po pogodbi ali po predpisu ustanovljeno dolžnost zalagati oboroženo moč monarhije ali zaveznika s predmeti vojnih potrebščin, prevažati take predmete ali vojake ali opravljati dela,

2. zalagatelj zalagatelj, posredovalec ali uslužbenec pri takem zalaganju, prevažanju ali delu, ki nalašč svoje dolžnosti prelomi, da s tem dajatev ovira ali onemogoči,

se kaznuje zaradi pregreška s hudim zaporom od enega mesca do enega leta.

Razen kazni zopora se lahko prisodi v obeh slučajih denarna kazen do dvajset tisoč kron.

§ 5.

Če je katero v §§ 2. do 4. navedenih dejanj spravilo v nevarnost vojaške interese monarhije ali zaveznikov, je prisoditi hud zapor od treh mesecev do treh let.

V slučajih § 4. se lahko poleg tega prisodi tam določena denarna kazen.

§ 6.

Kazenske določbe §§ 2. do 5. naj uporabljajo tudi vojaška sodišča proti osebam, ki jih navaja § 9. zakona z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 236, o vojnih dajatvah in opravah, v kolikor so po tem zakonu pod vojaško sodno oblastjo.

§ 7.

Neodvisno od preganjanja v §§ 2. in 3. omenjenih kaznivih dejanj po kazenskem sodišču, more generalna inspekcija avstrijskih železnic po svojih organih takoj in brez daljšega postopanja odstaviti krivega uslužbenca, tako državnih kot va-

sebnih železnic, in ukazati, da se to izvrši. Železniška uprava ima dolžnost, da nemudoma izvrši odstavitev, ki so jo odredili organi generalne inspekcije.

Zaradi istih dejanj morejo glede uslužbenec pri pošti in telegrafu, glede državnih uradnikov, ki opravljajo dohodarstveno službo pri železniškem in plovstvenem prometu in pri pošti in glede uslužbenec državnih tiskarnic izreči odstavitev dotičnemu ministru neposredno podrejena službena mesta.

Proti tem odločbam se je moči pritožiti v 14 dneh na pristojno ministru. Pritožba nima odločivne moči.

§ 78.—84. cesarskega ukaza z dne 16. novembra 1851, drž. zak. št. 1 iz leta 1852., in disciplinarni predpisi, ki veljajo za državne uslužbence, ostanejo v veljavi, v kolikor se strinjajo s predstojnimi določili.

§ 8.

Javni uradniki so v drugem odstavku § 101. splošnega kazenskega zakona navedene osebe.

Vse osebe, ki so v obratu ali podjetju stalno ali začasno zaposlene, veljajo za uslužbence.

Železnicam in plovstvenim podjetjem se prištevajo tudi njihove pomožne naprave.

Predpisi se nanašajo le na železnice z elementarno gonilno silo.

§ 9.

Cesarski ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Izvršiti ga je poverjeno ministroma za notranje stvari in za pravosodje sporazumno z udeleženi ministri.

× × ×

Cesarski ukaz z dne 25. julija 1914, s katerim se civilne osebe začasno postavljajo pod vojaško sodno oblast.

Na podstavi § 14. dužavnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 141) zaukazujemo tako:

§ 1.

Kazenska sodna oblast čez osebe, ki se po začetku veljavnosti tega cesarskega ukaza v okolišju vojaškega teritorialnega oblastva, čigar mobilizacija se je zaukazala, zakrivijo v § 2. navedenih kaznivih dejanj, se izroča deželno-grambovskim sodiščem.

Izjemoma stopijo na mesto deželno-grambovskih sodišč sodišča skupne vojske, če zavoljo bojnih dogodkov v posameznem slučaju ni moči izvrševati kazenskega sodstva deželne grambe.

§ 2.

Ta kazniva dejanja so:

1. Velezdaja (§§ 58. do 62. o. k. z.), razžalitev Veličanstva (§ 63.), razžalitev udov cesarskega roda (§ 64.), motenje javnega miru (§ 65.), vstaja (§§ 68. do 72.), punt (§§ 73. do 75.), nasilno ravnanje zoper zbor, ki ga je vlada sklicala za razpravljanje o javnih stvareh, zoper sodišče ali drugo javno oblastvo (§§ 76., 77., 80.), hudobna poškodba na železnicah, k njim spadajočih napravah, prevoznih, strojih, orodju ali drugih za njih obratovanje službe predmetih (§§ 85., lit. c, in 86.), hudobna dejanja in zanemarjanje, ki se store

na železnicah v posebno nevarnih razmerah (§§ 87. in 88.), hudobno poškodovanje ali motenje državnega telegrafa (§ 89.), pripomaganje s tem, da se begunec skriva ali da se mu drugače gre na roko (§§ 220., 221.);

2. nasilna lotitev ali nevarno pretenja zoper oblastvene osebe v uradnih rečeh (§§ 81., 82. o. k. z.), umor (§§ 134. do 138.), uboj (§§ 140. do 142.), težka telesna poškodba (§§ 143., 152. do 157.), rop (§§ 190. do 196.), ako se ta kazniva dejanja izvrše na aktivno službujočih osebah vojske, vojne mornarice, deželne brambe, črne vojske, na organih vojnega orožništva ali na drugih osebah, pripadajočih zvezi orožništva, če so te osebe v vojaško organizovani službi za varstvo železnic ali telegrafov (telefonov) ali v vojaško organizovani službi v obrambo mej (obrežij);

3. drugi primeri javnega nasilstva po §§ 85. do 88. o. k. z. ter zažig (§§ 166. do 168.), ako se ta kazniva dejanja izvrše na imovini, ki pripada vojaškemu ali deželno-grambovskemu erarju ali ki je v njegovi upravi ali njegovem obratu, ali če so nevarna v točki 2. navedenim osebam;

4. nadalje kazniva dejanja:

a) po členih I., II. in IX. zakona z dne 17. decembra 1862. l. (drž. zak. št. 8 iz leta 1863.);

b) po zakonu o raznesilih z dne 27. maja 1885. l. (drž. zak. št. 134.);

c) po zakonu z dne 30. marca 1888. leta (drž. zak. št. 41) o zavarovanju podmorskih kabljev;

d) po §§ 66. do 69. vojnega zakona z dne 5. julija 1912. l. (drž. zak. št. 128.);

5. pripomaganje k enemu izmed navedenih hudodelstev (§§ 211. do 219. o. k. z.).

Pod 2 in 3 navedena kazniva dejanja so tudi tedaj izključno podvržena pristojnosti vojaških sodišč, če se isto dejanje ne izvrši samo na tam oznamenjenih osebah, na tam imenovani lastnini ali z nevarnostjo za te osebe, temveč tudi na drugih osebah, na njihovi lastnini ali z nevarnostjo za druge osebe.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest o smrti naše iskreno ljubljene matere, tašče, gospe

Matilde Križaj

ki je danes v torek dne 28. t. m. po dolgi mučni bolezni previdena s sv. zakramenti za umirajoče v 71. letu starosti mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage ranjke se vrši jutri dne 29. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Križanska ulica 2 na pokopališče k Sv. Križu. Ranjko pripravljamo v molitev in blag spomin!

Ljubljana, 28. julija 1914.

Žalujoci ostali.

Vlagateljem Ljudske posojilnice v Ljubljani.

Vlagatelji „Ljudske posojilnice“ se nujno opozarjajo, da jamči dežela Kranjska za vse vloge pri tem zavodu do zadnjega vinarja. Denar je tedaj tukaj pod vsakim pogojem popolnoma varen tudi v slučaju svetovne vojske, ker je porok dežela s celim svojim premoženjem in s celo svojo davčno močjo.

Skrajna neprevidnost je tedaj, samo iz strahu pred vojsko in podobnih vzrokov dvigati vloge pri „Ljudski posojilnici“, ko vendar denar ne more biti nikjer na svetu bolj varno spravljeno. Vlagatelji se tedaj nujno svariijo pred nepremišljenimi dvigi, ki morejo biti le v škodo njim samim.

V Ljubljani, dne 28. julija 1914.

Od deželnega odbora kranjskega.

Šusteršič I. r.
deželni glavar.

Obisk tehnikov pri deželni elektrarni na Završni ci.

V soboto je prišlo osemdeset tehnikov z Dunaja pod vodstvom c. kr. višjega stavbnega svetnika, profesorja za vodne zgradbe na c. kr. tehniški visoki šoli na Dunaju, da si ogledajo zgradbo deželne elektrarne na Završnici. Tehniki so najprej obhodu celo napravo. Pričenši pri nabiralniku in vodnem jezcu so obšli hrib, skozi katerega je napeljan predor, in ob tlačnih ceveh dalje do centrale, v katerih se ravnokar stroji montirajo. Zgradba je ravno v tistem štadiju, v katerem je za tehnike najinteresantnejša, ker se sedaj posamezni deli sklepajo in sestavljajo. Na pripravnih krajih so bili razgrnjeni natančni načrti, ob katerih so pri zgradbi poslujoči tehniki našim gostom razlagali stavbo v vseh detaljih. Ves ogled je trajal skoro štiri ure. Na planinici nad Savo, koder se začne vzpenjača, so bile pripravljene mize z mrzlimi jedmi in pijačo. Tu je tehnike pozdravil v imenu Kranjske dežele referent, deželni odbornik dr. Lampe, ki je v kratkih besedah opisal gospodarski pomen te zgradbe za našo deželo. Deželni odbor kranjski je započel veliko stavb, s katerimi hoče povzdigniti narodno gospodarstvo cele dežele. Deželna elektrarna na Završnici je samo en člen te velike verige, ki je započeta po enotnem sistemu. Izpeljavo naših načrtov pa imajo v rokah tehniki, ki so s svojo naglo napredujočo vedo prvi pionirji napredka.

Dr. Lampe nazdravi vseučiliškemu profesorju in vsem zbranim tehnikom.

C. kr. višji stavbni svetnik Halter v svojem odgovoru naglašaja: »Zgradba prve deželne elektrarne na Završnici dokazuje, kako resno in umno pojmuje Kranjski deželni zastop svojo vzvišeno nalogo. Tehniki so se prepričali, da je ta naprava ne le v gospodarskem in komercialnem, ampak tudi v tehničnem oziru naravnost zgledna. Reči sme, da bo med raznimi napravami naših alpskih dežel po preciznosti delo kranjske deželne elektrarne na Završnici stalo na prvem mestu. To pa kaže, da razpolaga kranjski deželni odbor z zborom tehnikov, katerim se mora izreči vse priznanje za njihovo vzorno delo. Zahvaljujoč se za prijazno vabilo, čestita Kranjski deželi k tej napravi, želeč deželnemu zastopu, da bi srečno izvršil veliki projekt, katerega začetek tukaj že toliko obeta.

Kratki odmor, ki je preostal tehnikom do večernega vlaka, je jako prijetno izpolnil domači pevski zbor, ki je zapel nekaj lepih domačih pesmi, in pa tamburaši, ki so želi živahno priznanje.

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravilstvu. Cena 1 K 20 vin., vezana 1 K 80 vin. Namen praktične knjige je, zopet spraviti v veljavo naša stara preizkušena domača zdravila, na katera je naš moderni čas žal popolnoma pozabil. Bog sam nam je v naravi podaril najboljše leke proti raznim boleznim in ta knjiga nas uči te leke spoznavati in jih pravilno rabiti.

Zdravilna zelišča. Prirejena po nemški knjižici župnika Jan. Künzleja. Cena 60 vin. To knjižico smemo imenovati zbirko receptov za bolezni, ki najbolj in najpogosteje mučijo ljudi. Knjižica je kratka,

pa jedrnata in obsega marsikatero tako priprosto domače zdravilo, ki pa boljše učinkuje kakor najrazličnejši moderni leki, ki jih naštevajo obširne zdravilne knjige.

Zelišča v podobi. Cena 60 vin. Ta knjižica prinaša v naravnih barvah slike raznih zelišč, tako da bo oni, ki raznih zelišč ne pozna, s pomočjo te knjižice iste lahko spoznal in našel. Vse tri knjige tvorijo lepo celoto, katera bi morala tvoriti domačo lekarno vsake slovenske hiše.

Naročajte „Slovenca“!

SOLNČNO ZDRAVILISČE Rikli
Bled, Kranjsko. Zračno in dietetično zdravljenje, svetlobne in solnčne kopeli. Jaga, krasna. Lihovinski zdravilni učinki. Maj - oktober. Prospekti nastoj in franko. 1254

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI. PORODNIŠNICA.
L. JUBELJANA KOMENSKEGA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK. PRIMARJ. DR. FR. DERGANČ

KUC
zdravniško priporočeno kritvoreče vino daje moč in zdravje.
Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4-80. Edina zaloga
Br. Novaković
veletrgovina vina, vermoutha, Marsale, Malage, konjaka, žganja itd.
Ljubljana. 2631

Baška

prvo slovensko kopališče ob Adrij. Stanovanja oskrbuje in daje vsa pojasnila Ante Tudor, lastnik hotela »Velebit«. 2341

Varuh dojenčkov

Sladni čaj zvan »Sladine« je rešil dojenčke, pri katerih so druga otroška redilna sredstva odrekla. Vzgojenje s Sladinom je polovico cenejše. Prihrani se tudi na mleku in sladkorju. 1/4 kg zavoj stane 60 vin. in se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko pri izdelovalcu, lekarnarju Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. Njegova žena je vzgojila s Sladinom 8 zdravih otrok. Na stotine mater to vzgojenje, posnema z najboljšim uspehom. Za odrasle je Sladine edini zajtrk, kateri daje kri, moč, mirno živce, zdravje. Je polovico cenejši kakor vsak drug zajtrk in prihrani tudi na mleku, sladkorju. Za bolne je Sladine izvir zdravja. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstraße 109, Radeckypplatz 4, Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sackstraße 4. V Trstu, drogerija I. Camauli Giovi di Guardiella 703; v Gorici Mazzoli E. trgovec, v Celju Hočevar, trgovec; v Celovcu Hauser lekarnar; v Mariboru König, lekarnar 109.

Hiša z vrtom v Kamniku

Graben št. 4 zidana 1890 z meščansko pravico se radi boleznimi lastnice proda. Pojasnila pri Kristini Volčič, Kamnik št. 33. 2405

Lepa stanovanja

po 2 sobi s pritliklinami se oddajo: eno za takoj, drugo za november, na željo tudi z vrtom. — Tržaška cesta št. 43 in 45. 2394

Za ljubeznivo sočutje povodom naše bolestin izgube naj se izvoli sprejeti najiskrenejšo in najtoplejšo zahvalo.
Rodbini
Stedry in I. pl. Schwab.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oziroma oče
Jakob Tomelj
danes v pondeljek, dne 27. julija 1914 po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb predragega pokojnika se vrši v sredo, dne 29. julija 1914 ob 8. uri zjutraj iz Pristave na župno pokopališče v Mengšu.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v Mengšu in na Črnučah. Predragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.
Pristava pri Mengšu, dne 27. julija 1914.
Marija, hči. Katarina, žena. Jožef Janez, Anton sinovi.

Če se mirno preudari, se mora priti do izpoznanja, da so
mešanice pražene kave
Karola Planinška
po aromi in izdatnosti najboljše. Dobivajo se v pražarni, vogal Dunajska cesta - Sodna ulica in v špecerijski trgovini Dunajska cesta številka 6. 1129

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih
čevljev
je v zalogi lastne tovarne
PETER KOZIKA & K. LJUBLJANA NA BREGU.

Cene za gospode	K 14-	17-	20-
„ „ dame	„ 12-	15-	18-
„ „ dečke ^{36/39}	„ 10-	12-	
„ „ otroke	K 5-	6-	7- 8-

Specialna vrsta za moške in ženske samo K 10-
Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejše vrste od kron 1'50 naprej.

Sukno, volнено blago, vse vrste perilno blago, šifoni, preproge, odeje, zastori in izvrstno gotovo moško perilo se dobi po najnižjih cenah ::
v manufakturni modni trgovini

Oglejte si zalogo, zahtevajte vzorce
I. KOSTEVC Ljubljana
Sv. Petra cesta 4

„BALKAN“
trgovska, špedicijskain komisijska delniška družba
podružnica LJUBLJANA
Dunajska cesta 33 (Centrala: TRST) Telefon št. 100

Mednarodna špedicija, špedicije in zacarinanje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redno, užitni podvrženo blago. Najmoderneje opremljeno podjetje za SELITVE in PREVAŽANJE POHISTVA v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozovi. Štramba pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotanje itd. itd.

Špedicijski urad, generalni zastop in prodaja vozni listov „DALMATIE“, delniške parobrodne družbe v Trstu, brzovozne proge Trst-Beneške in obratno ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripcovich & Co., Trst. — Avstrijskega Lloydja, Cunard-Line za I. in II. razred.

Zmerne cene. Naročila sprejema tudi blagovni oddelek Jadranske banke. Točna postrežba.